न्याय परिषद् बुलेटिन

पौष ३, २०५८

न्याय परिषद् बुलेटिन

पौष ३, २०५८

प्रकाशक

न्याय परिषद् सचिवालय,

सर्वोच्च अदालत भवन, रामशाहपथ, काठमाण्डौं

न्याय परिषद्का वर्तमान पदाधिकारीज्यूहरु

सम्माननीय अध्यक्ष
केशवप्रसाद उपाध्याय

माननीय सदस्य
लक्ष्मणप्रसाद अर्याल

माननीय सदस्य
नरेन्द्र विक्रम नेम्वाङ

माननीय सदस्य
हिरण्यश्वरमान प्रधान

माननीय सदस्य
केदारनाथ उपाध्याय

सचिव
काशीराज दाहाल

मन्तव्य

स्वतन्त्र र सक्षम न्याय प्रणाली प्रजातान्त्रिक राज्य व्यवस्थाको आधारशिला हो । स्वतन्त्र एवम् सक्षम न्याय प्रणालीलाई नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ ले आत्मसात गरि कानूनी राज्यको अवधारणालाई साकार पार्न न्यायाधीशहरुको नियुक्ति, सरुवा, अनुशासन सम्वन्धी कारवाही, वर्खासी र न्याय प्रशासन सम्वन्धी अन्य कुराहरुको सिफारिस एवम् परामर्श दिन न्याय परिषद्को व्यवस्था गरेको छ । न्याय परिषद् संविधानव्दारा तोकिएका जिम्मेवारीहरु पूरा गर्दै आफ्नो स्थापना कालको १२ औं वर्षमा प्रवेश गरेको छ । यस अवधिमा न्याय परिषद्ले गरेका मूलभूत काम कारवाही एवम् गतिविधिहरु, न्यायाधीशहरुको वैयक्तिक विवरण लगायतका विविध विषयहरु समेटी वुलेटिन प्रकाशित गर्न लागेकोमा मलाई सुखद् अनुभूति भएको छ । न्याय परिषद्को काम कारवाहीलाई पारदर्शी तुल्याउँदै लैजाने प्रयास स्वरुप भएको यस प्रकाशनवाट न्यायाधीशहरु, कानून व्यवसायीहरु, नेपाल न्याय सेवाका कर्मचारीहरु एवम् नेपालको न्याय प्रशासनप्रति चासो राख्ने सवैका लागि यो वुलेटिन सूचनामूलक र उपयोगी हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्तमा वुलेटिनको प्रकाशन गर्ने कार्यमा मेहनतका साथ संलग्न रहनु भएका न्याय परिषद्का सचिव श्री काशीराज दाहाल र न्याय परिषद् सचिवालयका अन्य कर्मचारीहरुलाई धन्यवाद दिंदै प्रकाशनको निरन्तरताको निम्ति शुभ-कामना व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद !

पौष ३, २०५८

(केशव प्रसाद उपाध्याय)
प्रधान न्यायाधीश
एवम्
अध्यक्ष
न्याय परिषद् ।

भूमिका

संविधान एवम् कानूनव्दारा प्रदत्त अधिकारको स्वतन्त्र एवम् सक्षम न्यायपालिकाबाट प्रभावकारी उपचार पाउने अधिकारलाई राज्यव्दारा सुनिश्चित गरिनुपर्ने कुरालाई आधुनिक प्रजातान्त्रिक राज्यव्यवस्थाले आत्मसात गरेको मान्यता हो । यही मान्यतालाई आत्मसात गरि नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ ले स्वतन्त्र एवम् सक्षम न्याय प्रणालीलाई संविधानको अपरिवर्तनीय आधारभूत संरचनाको रुपमा स्वीकार गरेको छ । संविधानले मानव अधिकारको प्रत्याभूति, कानूनी राज्यको सुनिश्चितता, संविधानको सर्वोच्चता, स्वतन्त्र र सक्षम न्यायपालिकाको आधारभूत संरचना जस्ता व्यवस्थाहरुको प्रत्याभूतिव्दारा नागरिक अधिकारको संरक्षण गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरेको छ। यसै प्रतिवद्धतालाई साकार पार्न स्वतन्त्र न्यायपालिकाको संरचनागत निर्माण र संस्थागत विकासका निम्ति न्यायाधीशहरुको नियुक्ति, सरुवा, अनुशासन सम्बन्धी कारवाही, बर्खासी र न्याय प्रशासन सम्बन्धी अन्य कुराहरुको सिफारिस एवम् परामर्श न्याय परिपद्‌बाट हुने संवैधानिक व्यवस्था रहेको छ, जो स्वतन्त्र न्यायपालिकाको विकासको निम्ति अनुकरणीय बन्दै गएको छ । न्याय परिपद् सचिवालयको व्यवस्था एवम् कार्यपद्धतीको निर्धारण न्याय परिपद् ऐन, २०४७ बाट भएको छ । न्याय परिपद्‌को सचिव नै न्याय सेवा आयोगको पनि पदेन सचिव रहने व्यवस्था भएको कारण न्याय परिपद् सचिवालय नै न्याय सेवा आयोगको पनि संयुक्त सचिवालयको रुपमा रहेको छ । न्याय परिपद् तथा न्याय सेवा आयोगका निर्णयहरुको कार्यान्वयन तथा कानूनव्दारा निर्दिष्ट गरेका कामहरु यस सचिवालयले सम्पादन गर्नुपर्ने जिम्मेवारी रहेको छ ।

वि.सं.२०४७ साल कार्तिक २३ गते नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ जारी भएपछि २०४७ साल पौष ३ गते न्याय परिपद्‌को पहिलो बैठक बसी न्याय परिपद् सचिवालयको स्थापना गर्ने निर्णय भएको हो । यस अर्थमा पौष ३ गतेको दिन न्याय परिपद्‌को निम्ति ऐतिहासिक दिन रहेको संस्मरण गरि न्याय परिपद् सचिवालयले न्याय परिपद्‌को काम कारवाहीलाई पारदर्शी बनाउन सूचना प्रवाहको निम्ति बुलेटिन प्रकाशन कार्यको थालनी गरेको छ । बुलेटिनको यस प्रथम अंकमा विशेष गरी न्याय परिपद्, न्याय सेवा आयोग, न्याय परिषद् सचिवालयको संक्षिप्त परिचय, न्यायाधीशहरुको संक्षिप्त बैयक्तिक विवरण तथा नेपाल न्याय सेवाको राजपत्रांकित कर्मचारीको दरबन्दी विवरण, न्याय परिपद्‌का आर्थिक वर्ष २०५७।५८ का गतिविधि, न्याय सेवा आयोगका गतिविधि, न्याय परिपद्‌को एक दशकको समीक्षा लगायतका सूचनामूलक सामग्रीहरुलाई समावेश गरिएको छ । आगामी अंकहरुमा थप सूचनामूलक सामग्रीहरु समावेश गर्दै बुलेटिन प्रकाशन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

बुलेटिन प्रकाशन गर्न हौसला प्रदान गर्नु भएकोमा सम्माननीय प्रधान न्यायाधीशज्यू एवम् न्याय परिपद्‌का सदस्यज्यूहरुप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । यसै गरि बुलेटिन प्रकाशन गर्न मेहनतका साथ संलग्न यस सचिवालयका सह-सचिव श्री प्रकाश कुमार ढुंगाना, उपसचिव श्री कैलाश के.सी., शाखा अधिकृतहरु श्री उमेश प्रसाद लुईंटेल र श्री खेमराज ज्ञवाली, नायब सुब्बाहरु श्री रमेश पुरी र श्री चिरण प्रसाद पराजुली, कम्प्यूटर अपरेटरहरु श्री जुजुभाई तण्डुकार र श्री बच्चुराम थापा मगर तथा टंक प्रसाद निरौलालाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । बुलेटिनलाई यस रुपमा ल्याउन अथक प्रयास गर्नु हुने शाखा अधिकृत श्री दुर्गा प्रसाद ढुंगेललाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । अन्तमा प्रस्तुत प्रकाशनबाट न्याय परिपद् एवम् न्याय सेवा आयोगको काम कारवाहीलाई पारदर्शी तुल्याउँदै लैजाने कार्यमा सहयोग पुग्ने आशा एवम् विश्वासका साथ सम्बन्धित सबैबाट रचनात्मक सुझाव र सल्लाहको अपेक्षा गर्दछु ।

धन्यवाद !

पौष ३, २०५८

12.12.13.3.14

(काशीराज दाहाल)
सचिव
न्याय परिषद्

न्याय परिषद् बुलेटिन

वर्ष १, अंक १, पौष ३, २०५८

यसभित्र

न्याय परिषद् र न्याय सेवा आयोगको संवैधानिक स्थिति र गतिविधि

परिच्छेद - एक | पृष्ठ

क.न्याय परिषद् र न्याय सेवा आयोगको संवैधानिक स्थिति १
ख.न्याय परिषद् सचिवालय.. २
ग.न्याय परिषद्को गतिविधि.. ३
घ.न्याय सेवा आयोगको गतिविधि.. ८

न्यायाधीशहरुको संक्षिप्त वैयक्तिक विवरण

परिच्छेद - दुई

क.सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशहरुको विवरण................................ ११
ख.पुनरावेदन अदालतका मुख्य न्यायाधीशहरुको विवरण..................... १२
ग.पुनरावेदन अदालतका न्यायाधीशहरुको विवरण............................... १३
घ. पुनरावेदन अदालतका अतिरिक्त न्यायाधीशहरुको विवरण................ १६
ङ. जिल्ला न्यायाधीशहरुको विवरण.. १७

परिच्छेद - तीन

आलेख ...न्याय परिषद्को एक दशक................काशीराज दाहाल....... २३

अनुसूची -

□

परिच्छेद - एक

न्याय परिषद् र न्याय सेवा आयोग सम्बन्धी संवैधानिक व्यवस्था

क.न्याय परिषद्

९३. न्याय परिषद् : यस संविधान बमोजिम न्यायाधीशहरुको नियुक्ति, सरुवा, अनुशासन सम्बन्धी कारवाई, वर्खासी र न्याय प्रशासन सम्बन्धी अन्य कुराहरुको सिफारिस गर्न वा परामर्श दिन एउटा न्याय परिषद् रहने छ जसमा देहाय बमोजिम अध्यक्ष र सदस्यहरु हुनेछन् ।

(क) प्रधान न्यायाधीश पदेन अध्यक्ष;

(ख) न्याय मन्त्री पदेन सदस्य;

(ग) वरिष्ठताको क्रमानुसार सर्वोच्च अदालतका दुई वरिष्ठ न्यायाधीशहरु पदेन सदस्य; र

(घ) श्री ५ वाट तोकिवक्सेको कुनै विशिष्ट कानूनविद् सदस्य ।

(२) उपधारा (१) मा जे सुकै लेखिएको भए तापनि न्याय परिषद्को सदस्य रहेको कुनै न्यायाधीशसंग सम्बन्धीत कुनै विषयमा विचार गर्न वा श्री ५ समक्ष कुनै सिफारिस गर्न परेमा न्याय परिषदमा सो न्यायाधीशको सट्टा वरिष्ठताको क्रममा निज भन्दा पछिको वरिष्ठ न्यायाधीशले सदस्यको रुपमा भाग लिनेछ ।

(३) उपधारा (१) को खण्ड (घ) बमोजिमको सदस्यको पदावधी र सुविधा श्री ५ बाट तोकिबक्से बमोजिम हुनेछ ।

(४) उपधारा (१) मा लेखिए देखि बाहेक न्याय परिषद्को अन्य अधिकार र कर्तव्य कानूनव्दारा तोकिए वमोजिम हुनेछ ।

(५) न्याय परिषद्ले आफ्नो कार्यविधि नियमित गर्न नियम वनाउन सक्नेछ । यस्तो नियम श्री ५ वाट स्वीकृत भएपछि लागू हुनेछ ।

न्यायाधीशहरुको नियुक्ति, सरुवा र अनुशासन सम्बन्धी कारवाही, वर्खासी र न्याय प्रशासन सम्बन्धी अन्य कुराहरुको सिफारिस गर्न नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ९३ ले न्याय परिपद्को व्यवस्था गरेको छ । प्रधान न्यायाधीशको अध्यक्षता रहने यस परिपद्का सदस्यहरुमा न्याय मन्त्री, सर्वोच्च अदालतका दुई जना वरिष्ठ न्यायाधीशहरु तथा श्री ५ वाट मनोनित एकजना विशिष्ट कानूनविद् रहने व्यवस्था रहेको छ । न्याय परिपद्ले न्यायाधीशहरुको नियुक्ति, सरुवा, अनुशासन सम्वन्धी कारवाही र वर्खासी, न्यायाधीशहरु विरुद्धका उजूरी तथा शिकायतहरु सुन्ने, आवश्यकता अनुसार समिति समेत गठन गरी छानवीन गर्ने, न्यायाधीशलाई अनुसन्धानको काम एवम् निर्वाचनको काममा लगाउन सिफारिस समेत गर्दछ । न्यायाधीशहरुको नियुक्ति, सरुवा र वर्खासीको सिफारिसका अतिरिक्त यसले नेपालको न्याय प्रशासनको अन्य विविध विपयमा सिफारिस गर्दछ । न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा ५क. अनुसार निश्चित अवधिको लागि पुनरावेदन अदालतको अस्थायी इजलास स्थापना गर्ने सम्वन्धमा सिफारिस समेत गर्ने र न्यायाधीश वन्न योग्यता पुगेका व्यक्तिहरुको अद्यावधिक विवरण पनि राख्ने गर्दछ ।

न्यायाधीशहरुको वैयक्तिक विवरणहरु समेत राख्ने भएकोले परिपद्लाई न्यायिक सूचना केन्द्र **(Judicial Information Bank)** को रुपमा पनि लिन सकिन्छ । यसले न्यायाधीशहरुको क्षमता तथा दक्षता विकास गराउन कार्यशाला, गोष्ठी, सेमिनार, अन्तर्क्रिया, प्रशिक्षण जस्ता कार्यक्रमहरु पनि सचिवालय मार्फत सञ्चालन गर्ने गर्दछ । न्याय परिपद्को निर्णयहरुको कार्यान्वयन यसको सचिवालय मार्फत हुने गर्दछ ।

सचिवालयको प्रशासकिय प्रमुखको रुपमा न्याय परिपद्को सिफारिसमा श्री ५ वाट नियुक्त एक सचिव रहने व्यवस्था रहेको छ ।

हाल न्याय परिपद्का अध्यक्ष सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश श्री केशव प्रसाद उपाध्याय तथा सदस्यहरुमा माननीय न्याय मन्त्री श्री नरेन्द्र विक्रम नेम्वाङ, सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशहरु श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्याल, श्री केदारनाथ उपाध्याय, कानूनविद् सदस्य श्री हिरण्येश्वरमान प्रधान र सचिव श्री काशीराज दाहाल हुनु हुन्छ ।

ख.न्याय सेवा आयोग

९४. न्याय सेवा आयोग : *(१) श्री ५ को सरकारले कानून बमोजिम न्याय सेवाको राजपत्रांकित पदमा नियुक्ति, सरुवा, बढुवा गर्दा वा त्यस्तो पदमा बहाल रहेको कुनै कर्मचारीलाई विभागीय सजाय गर्दा न्याय सेवा आयोगको सिफारिस अनुसार गर्नेछ ।*

तर सरकारी सेवामा बहाल नरहेको व्यक्तिलाई न्याय सेवाको राजपत्रांकित पदमा नयाँ भर्नाव्दारा स्थायी नियुक्ति गर्दा वा न्याय सेवाको राजपत्र अनंकित पदबाट न्याय सेवाको राजपत्रांकित पदमा बढुवा गर्दा श्री ५ को सरकारले लोक सेवा आयोगसंग परामर्श लिनु पर्नेछ ।

(२) न्याय सेवा आयोगमा देहाय बमोजिमका अध्यक्ष र सदस्यहरु हुनेछन् :-

(क) प्रधान न्यायाधीश पदेन अध्यक्ष;

(ख) न्यायमन्त्री पदेन सदस्य;

(ग) सर्वोच्च अदालतको वरिष्ठ न्यायाधीश पदेन सदस्य;

(घ) लोक सेवा आयोगको अध्यक्ष पदेन सदस्य; र

(ङ) महान्यायाधिवक्ता पदेन सदस्य ।

(३) न्याय सेवा आयोगको अन्य अधिकार, कर्तव्य र कार्यविधि कानूनव्दारा निर्धारित भए बमोजिम हुनेछ ।

नेपाल न्याय सेवाको राजपत्रांकित अधिकृतहरुको नियुक्ति, सरुवा र बढुवा तथा विभागीय सजाय समेतको सिफारिस गर्ने सवैधानिक अङ्गको रुपमा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ९४ ले न्याय सेवा आयोगको व्यवस्था गरेको छ । न्याय सेवा आयोगले नेपाल न्याय सेवाका राजपत्राकिंत द्वितीय श्रेणी र राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीमा कार्यसम्पादन मूल्यांकनको आधारमा बढुवा गर्दछ । यस्तै गरी प्रतिशत निर्धारणको आधारमा राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणीको लागि आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षा तथा राजपत्रांकित प्रथम श्रेणीको लागि अन्तरसेवा प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षाहरु पनि सञ्चालन गर्दछ । त्यस्ता परीक्षाहरु सञ्चालन गर्न आवश्यक पाठ्यक्रमको तर्जुमा, प्रश्न पत्र बैंक **(Question Bank)** को व्यवस्था गर्ने समेतको काम गर्ने गर्दछ । यसै गरी नेपाल न्याय सेवाका अधिकृत कर्मचारीहरुको सेवा सम्वन्धी सम्पूर्ण विवरणहरु न्याय सेवा आयोगले राख्ने भएकोले नेपाल न्याय सेवाका अधिकृत कर्मचारीहरुको सूचना केन्द्रको रुपमा समेत न्याय सेवा आयोग रहेको छ । न्याय सेवा आयोगका निर्णयहरुको कार्यान्वयन सचिवालय मार्फत हुने गर्दछ । न्याय परिपद्को सचिव नै न्याय सेवा आयोगको पदेन सचिव हुने व्यवस्था छ ।

ग.न्याय परिषद् सचिवालय

न्याय परिपद् ऐन, २०४७ को दफा १२ मा न्याय परिपद्को एउटा छुट्टै कार्यालय हुने व्यवस्था भए वमोजिम न्याय परिपद्को कार्यालयको रुपमा न्याय परिपद् सचिवालय रहेको छ । प्रशासनिक सुगमताको दृष्टिले यस सचिवालयलाई न्याय परिपद् र न्याय सेवा आयोगको संयुक्त सचिवालय बनाइएको छ । यी दुवै अङ्गको निर्णय कार्यान्वयन यसै सचिवालय मार्फत हुने गर्दछ । सचिवालयमा प्रशासकिय प्रमुखको रुपमा न्याय

परिषद्का सचिव रहने व्यवस्था रहेको छ । हाल यो सचिवालय सर्वोच्च अदालत भवन, काठमाण्डौमा रहेको छ ।

यस सचिवालयमा न्यायाधीशहरु तथा नेपाल न्याय सेवाका राजपत्राकिंत अधिकृत कर्मचारीहरुको सेवा सम्वन्धी सम्पूर्ण विवरणहरु अद्यावधिक रुपमा राख्ने गरिन्छ । यस्तै गरी यस सचिवालयले न्यायाधीश वन्न योग्यता पुगेका व्यक्तिहरुको विवरणहरु समेत अद्यावधिक रुपमा राख्ने गर्दछ । न्यायाधीशहरु विरुद्ध परेका उजूरीहरुको प्रारम्भिक जाँचबुझ गर्ने, न्यायाधीशहरुको क्षमता विकासका लागि गोष्ठी, सेमिनार, पुनर्ताजगी, अन्तर्क्रिया जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने लगायतका कामहरु पनि सचिवालयले गर्ने गर्दछ ।

न्याय परिषद्का सचिव तथा न्याय सेवा आयोगका पदेन सचिवको प्रशासकिय नियन्त्रणमा रहेको यस सचिवालयमा १ जना सचिव, १ जना सहसचिव, २ जना उपसचिव, ३ जना शाखा अधिकृत लगायत जम्मा १८ जना कर्मचारी दरबन्दी रहेको छ । न्याय परिषद् सचिवालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण अनुसूचीमा दिइएको छ ।

घ. न्याय परिषद् गतिविधि

- श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेववाट २०५७ साल चैत १० गते न्याय परिषद्को सिफारिसमा श्री काशीराज दाहाललाई न्याय परिषद्को सचिव पदमा नियुक्त गरिबक्स्यो । सचिव श्री दाहालले मिति २०५७ साल चैत १३ गते सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का अध्यक्ष श्री केशव प्रसाद उपाध्याय समक्ष पद तथा गोपनीयताको शपथ ग्रहण गरी आफ्नो कार्यभार सम्हाल्नु भयो । आफ्नो बहालीको दिन सचिव श्री दाहालले न्याय परिषद् र न्याय सेवा आयोगका काम कारवाहीलाई प्रभावकारी एवम् पारदर्शी बनाई न्यायपालिकालाई उर्जा प्रदान गर्न न्याय परिषद्लाई अनुसन्धानमूलक संस्थाको रुपमा विकास गर्दै लैजाने लगायतका दश बूंदे भावी कार्यक्रम पनि प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।
- सर्वोच्च अदालतमा रहेको मुद्दाको चापलाई मध्यनजर राखी सर्वोच्च अदालतमा कायम रहेको अस्थायी न्यायाधीशको संख्या ४ मा २ थप गरि ६ कायम भएको छ । सर्वोच्च अदालतमा रिक्त रहेका र थप भै कायम हुन आएका चार अस्थायी न्यायाधीश पदहरुमा न्याय परिषद्को मिति २०५८।१।६ को सिफारिस बमोजिम पुनरावेदन अदालतका माननीय मुख्य न्यायाधीशहरु श्री चन्द्र प्रसाद पराजुली र श्री मीन बहादुर रायमाझी एवम् वरिष्ठ अधिवक्ता श्री राम नगीना सिंह र श्री सुशीला सिंह "शिलु" नियुक्त हुनु भएको छ । श्री सुशीला सिंह "शिलु" सर्वोच्च अदालतको न्यायाधीश पदमा नियुक्त प्रथम महिला न्यायाधीश वन्नु भएको छ ।
- पुनरावेदन अदालतका अतिरिक्त न्यायाधीश पदमा कार्यरत न्यायाधीशहरु श्री गौरी बहादुर कार्की, श्री राम प्रसाद खनाल, श्री राजेन्द्र प्रसाद राजभण्डारी न्याय परिषद्को मिति २०५८।१।४ को सिफारिसमा पुनरावेदन अदालतको न्यायाधीश पदमा नियुक्त भई क्रमशः पुनरावेदन अदालत जुम्ला, पुनरावेदन अदालत सुर्खेत र पुनरावेदन अदालत दिपायलमा पदस्थापन भएको छ ।
- न्याय परिषद्को मिति २०५८।१।६ को सिफारिस अनुसार पुनरावेदन अदालतका माननीय मुख्य न्यायाधीशहरु ११ जना, मिति २०५८।१।५ को सिफारिस अनुसार पुनरावेदन अदालतका माननीय न्यायाधीशहरु ५१ जना र मिति २०५७।१२।२९ को सिफारिस अनुसार माननीय जिल्ला न्यायाधीशहरु ७६ जनाको सरुवा भएको छ ।
- न्याय परिषद् सचिवालयको आयोजनामा २०५७ साल पुष ७ गते देखि १० गतेसम्म मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रका जिल्ला न्यायाधीशहरुको चितवनको सौराहामा, २०५७ साल माघ ६ देखि ९ सम्म झापाको कलवलगुडीमा पूर्वाञ्चल विकासक्षेत्रका जिल्ला न्यायाधीशहरुको र २०५७ साल माघ २० देखि २३ गते सम्म रुपन्देहीको बुटवलमा

मध्यपश्चिमाञ्चल र सुदूर पश्चिमाञ्चल विकासक्षेत्रका जिल्ला न्यायाधीशहरुको प्रशिक्षण कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएको थियो । थुनछेकको आदेश गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरु, न्यायिक अनुशासन, मुद्दाको कार्यबोझ र कार्यविधि कानूनको अनुसरण, फैसला लेखन र फैसला कार्यान्वयन समेतका विषयहरुमा सञ्चालन भएका यी प्रशिक्षण कार्यक्रमहरुमा सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश श्री केशव प्रसाद उपाध्याय, सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशहरु श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्याल, श्री केदारनाथ उपाध्याय, श्री कृष्णजंग रायमाझी, श्री गोविन्द बहादुर श्रेष्ठ, श्री टोप बहादुर सिंह, श्री गोपाल प्रसाद खत्री तथा पुनरावेदन अदालतका माननीय मुख्य न्यायाधीशहरु श्री खिलराज रेग्मी, श्री राजेन्द्र कुमार भण्डारीले कार्यपत्रहरु समेत प्रस्तुत गरी श्रोतव्यक्तिको रुपमा रहनु भएको थियो ।

- न्याय परिषद् सचिवालयको आयोजनामा पुनरावेदन अदालतका माननीय न्यायाधीशहरुको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यशाला २०५७ साल फागुन २० र २१ तथा २७ र २८ गरी दुई चरणमा स्थानीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, ललितपुरमा सञ्चालन भएको थियो । उक्त कार्यक्रमहरुमा न्यायिक अनुशासन, संयुक्त इजलासमा राय निर्माण प्रकृया, बन्दी प्रत्यक्षीकरण, परमादेश र निषेधाज्ञाको क्षेत्राधिकारको प्रयोग, निवेदन प्रतिवेदनको सुनुवाई र आदेश लेखनकला समेतका विषयमा क्रमशः सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश श्री केशव प्रसाद उपाध्याय, माननीय न्यायाधीशहरु श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्याल, श्री केदारनाथ उपाध्याय र श्री कृष्णजंग रायमाझीले श्रोतव्यक्तिको रुपमा कार्यपत्र पेश गर्नु भएको थियो ।
- "सर्वोच्च अदालतको भूमिका र चुनौतीहरु" विषयक सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशहरुको दुई दिवसीय अन्तर्क्रिया कार्यक्रम यस सचिवालयको आयोजनामा २०५८ साल वैशाख २९ र ३० गते सर्वोच्च अदालत भवनमा सम्पन्न भयो । सर्वोच्च अदालतको भूमिका, सर्वोच्च अदालतका चुनौतीहरु, मुद्दाको सुनुवाई प्रक्रिया लगायतका विषयमा सञ्चालन भएको उक्त कार्यक्रममा जिल्ला न्यायाधीशहरुको प्रशिक्षण कार्यक्रम र पुनरावेदन अदालतका न्यायाधीशहरुको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यशालाबाट निस्केका निस्कर्षहरु माथी पनि छलफल भई निस्कर्षहरु प्रस्तुत गरिएको र ती निस्कर्षहरु न्याय परिषद् सचिवालयबाट प्रतिवेदनमा पनि प्रकाशित गरि कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित निकायहरुमा लेखि पठाइएको छ ।
- जिल्ला न्यायाधीशको मौजुदा १२० दरबन्दीमा न्याय परिषद्को मिति २०५७।४।२० को निर्णय बमोजिम १५ थप भइ हाल जम्मा जिल्ला न्यायाधीशको दरबन्दी १३५ कायम भएको छ । उक्त थप भएको दरबन्दीमा न्याय परिषद्को मिति २०५८।१।४ को निर्णयानुसार नियुक्तिको सिफारिस भई नियुक्ति तथा पदस्थापन समेत भई सकेको छ । नव नियुक्त १५ जना जिल्ला न्यायाधीशहरुको लागि दुई हप्ते प्रशिक्षण कार्यक्रम न्याय परिषद् सचिवालय र सर्वोच्च अदालतको संयुक्त आयोजनामा २०५८ साल वैशाख १० गते देखि २१ गते सम्म सर्वोच्च अदालत भवनमा सम्पन्न भयो । "न्यायाधीशको आचारसंहिता र न्यायिक अनुशासन" विषयक उक्त प्रशिक्षण कार्यक्रममा न्यायिक अनुशासन, अदालत व्यवस्थापन, न्यायाधीशको पदीय प्रतिष्ठा जस्ता विषयहरुमा सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश श्री केशव प्रसाद उपाध्याय, माननीय न्यायाधीशहरु श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्याल, श्री केदारनाथ उपाध्याय, श्री कृष्णजंग रायमाझी, श्री गोविन्द बहादुर श्रेष्ठ, श्री हरि प्रसाद शर्मा, श्री टोप बहादुर सिंह, श्री ज्ञाइन्द्र बहादुर श्रेष्ठ, न्याय परिषद्का सदस्य श्री हिरण्येश्वरमान प्रधान, न्याय परिषद्का सचिव श्री काशीराज दाहाल र सर्वोच्च अदालतका रजिष्ट्रार श्री श्रीप्रसाद पण्डितले विभिन्न विषयमा प्रशिक्षण दिनु भएको थियो । उक्त कार्यक्रममा राखिएका कतिपय विषयहरुमा श्रोत व्यक्तिको रुपमा जिल्ला न्यायाधीश श्री दीपक कुमार कार्की, नापी विभागका महानिर्देशक बाबुराम आचार्य तथा अधिवक्ता श्री प्रकाश वस्ती समेत रहनु भएको थियो । उक्त कार्यक्रममा रेखा तथा

लेखाका सम्बन्धमा जानकारी दिलाउन श्रोतव्यक्तिका रुपमा रेखा तथा लेखा विशेषज्ञहरु श्री पद्मराज काफ्ले, श्री घनश्याम मुखिया हुनु हुन्थ्यो भने रेखा तथा लेखा विशेषज्ञ श्री केशव बहादुर थापा र श्री विश्वराज पौडेलको पनि उपस्थिति रहेको थियो ।

- सर्वोच्च अदालतबाट माननीय न्यायाधीश श्री उदयराज उपाध्यायले मिति २०५७।५।२३ देखि, श्री राजेन्द्रराज नाख्वाले मिति २०५८।६।३० देखि तथा पुनरावेदन अदालतका माननीय न्यायाधीश श्री कविन्द्रराज काफ्लेले २०५७।७।१५ देखि उमेरको कारणले अवकाश पाउनु भयो भने पुनरावेदन अदालतका माननीय न्यायाधीश श्री बुद्धिकान्त मैनालीले मिति २०५८।८।१८ देखि तथा जिल्ला न्यायाधीश श्री रघुनाथ अर्यालले मिति २०५८।१।५ देखि आफ्नो पदवाट राजिनामा दिई सेवाबाट अलग हुनु भयो ।
- न्याय परिषद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ अनुसार न्यायाधीशहरुले आफ्नो र आफ्नो परिवारको सदस्यको नाममा रहेको चल अचल सम्पूर्ण सम्पत्ति विवरण न्याय परिषद्मा पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था भए अनुरुप सम्पूर्ण न्यायाधीशहरुको सम्पत्ति विवरण न्याय परिषद् सचिवालयमा दाखिला भएको छ र यसलाई प्रत्येक दुई वर्षमा अद्यावधिक गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।
- न्याय परिषद् ऐन, २०४८ अनुसार संविधान बमोजिम न्यायाधीश बन्न योग्यता पुगेका व्यक्तिहरुको अद्यावधिक विवरण न्याय परिषद्ले राख्नुपर्ने व्यवस्था अनुरुप न्यायाधीश बन्न योग्यता पुगेका व्यक्तिहरुको विवरण नेपाल बार एशोसिएसन, कानून व्यवसायी परिषद्, त्रिभुवन विश्वविद्यालय कानून संकाय, सर्वोच्च अदालत, कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय तथा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयवाट झिकाई न्याय परिषद् सचिवालयलले अद्यावधिक रुपमा राखेको छ ।
- न्याय परिषद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ को नियम १८ ले न्यायाधीश हुन योग्यता पुगेका न्याय सेवाका अधिकृत एवम् कानून व्यवसायी तथा प्राध्यापनमा संलग्न कानूनविद्को प्राप्त विवरण एवम् सूचना सम्बन्धमा छानवीन गरी सम्बन्धित निकायहरुसँग समन्वय गर्न न्याय परिषद्का सदस्य एवम् सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्यालको अध्यक्षतामा सम्माननीय महान्यायाधिवक्ता, सर्वोच्च अदालतका रजिष्ट्रार, कानून सचिव, नेपाल बार एशोसिएसनका अध्यक्ष, त्रिभुवन विश्वविद्यालय कानून संकायका डीन सदस्य तथा न्याय परिषद्का सचिव सदस्य सचिव रहेको एक समन्वय समिति गठन भएको छ ।
- न्यायाधीशले आफ्नो पदीय कर्तव्य इमान्दारितापूर्वक पालना नगरेको वा खराब आचरणका सम्बन्धमा पर्न आएका उजूरी, टीकाटिप्पणी तथा गुनासोका सम्बन्धमा यस सचिवालयवाट आवश्यक छानवीन भइरहेको तथा ललितपुर जिल्ला अदालतका तत्कालिन जिल्ला न्यायाधीश श्री गोपाल प्रसाद गुरागाईंले पद अनुकूल आचरण नगरेको भन्ने आरोपका सम्बन्धमा छानवीन गरी प्रतिवेदन पेश गर्न सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश श्री कृष्णजङ्ग रायमाझीको अध्यक्षतामा एक सदस्यीय जाँचबुझ समिति समेत गठन भई सो समितिबाट जाँचबुझ प्रतिवेदन पेश भई कारवाहीको अवस्थामा रहेको छ ।
- न्याय परिषद् सचिवालय र न्याय सेवा तालिम केन्द्रको संयुक्त आयोजनामा मिति २०५८।३।१५ देखि १६ सम्म 'सार्वजनिक सरोकारको विवाद र सर्वोच्च अदालत' विषयक अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको थियो । सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का अध्यक्ष श्री केशव प्रसाद उपाध्यायले उद्घाटन गर्नु भएको उक्त उद्घाटन कार्यक्रमको सभापतित्व सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का सदस्य श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्यालले गर्नु भएको थियो । उक्त उद्घाटन कार्यक्रममा कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्री श्री महन्थ ठाकुर, सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का सदस्य श्री केदारनाथ उपाध्याय, सम्माननीय महान्यायाधिवक्ता श्री वद्री वहादुर कार्की, न्याय परिषद्का सचिव श्री काशीराज दाहाल,

कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालयका सचिव श्री उदय नेपाली श्रेष्ठ तथा न्याय सेवा तालिम केन्द्रकं प्रमुख श्री माधव पौडेलले पनि आ-आफ्नो मन्तव्य व्यक्त गर्नु भएको थियो । सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशहरु श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्याल, श्री केदारनाथ उपाध्याय तथा श्री कृष्णजंग रायमाझीले कार्यपत्रहरु प्रस्तुत गर्नु भएको उक्त कार्यक्रममा सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशहरुको सहभागीता रहेको थियो ।

- न्याय परिषद् सचिवालय र जनहित संरक्षण मञ्च (Pro-Public) को संयुक्त आयोजनामा "वातावरण र न्याय" विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रम मिति २०५८ आषाढ ३० देखि श्रावण २ गते सम्म सञ्चालन भएको थियो । त्यस कार्यक्रममा पुनरावेदन र जिल्ला अदालतका गरी जम्मा ३० जना न्यायाधीशहरुको सहभागिता रहेको थियो । सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश एवं न्याय परिषद्का अध्यक्ष श्री केशव प्रसाद उपाध्यायज्यूले समुद्घाटन गर्नु भएको उक्त चार दिवसीय कार्यक्रमको उद्घाटन सत्रको अध्यक्षता प्रो. पब्लिकका डा. श्री कृष्ण श्रेष्ठले गर्नु भएको उक्त उद्घाटन कार्यक्रममा न्याय परिषद्का सदस्यहरु मा.न्या. श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्याल मा.न्या. श्री केदारनाथ उपाध्याय एवम् न्याय परिषद्का सचिव श्री काशीराज दाहालले पनि आ-आफ्नो मन्तव्य व्यक्त गर्नु भएको थियो । उक्त कार्यक्रममा सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशहरु श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्याल, श्री केदारनाथ उपाध्याय,श्री कृष्णजंग रायमाझी, श्री गोविन्द वहादुर श्रेष्ठ, श्री हरि प्रसाद शर्मा, श्री टोप बहादुर सिंह, श्री हरिश्चन्द्र प्रसाद उपाध्याय, श्री सुशीला सिंह "शिलु", पुनरावेदन अदालतका माननीय मुख्य न्यायाधीश श्री खिलराज रेग्मी, पुनरावेदन अदालतका माननीय न्यायाधीश श्री कल्याण श्रेष्ठ, सर्वोच्च अदालतका रजिष्ट्रार श्री श्रीप्रसाद पण्डित समेतले कार्यपत्र प्रस्तुती एवम् विभिन्न कार्यपत्र प्रस्तुतीकरण सत्रको अध्यक्षता गर्नु भएको थियो ।
- न्याय परिषद् सचिवालयले न्यायाधीशहरुको क्षमता विकासको लागि आर्थिक वर्ष २०५७।०५८ मा सञ्चालन गरेका कार्यक्रमहरुको पुस्तकको रुपमा प्रकाशित प्रतिवेदन सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का अध्यक्ष श्री केशव प्रसाद उपाध्यायले मिति २०५८ असार ३ गते एउटा कार्यक्रममा लोकार्पण गर्नु भयो । उक्त प्रतिवेदनमा सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशहरुको अन्तर्क्रिया कार्यक्रम, पुनरावेदन अदालतका न्यायाधीशहरुको क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यशाला र जिल्ला न्यायाधीशहरुको प्रशिक्षण कार्यक्रममा प्रस्तुत भएका कार्यपत्र, सुझाव र निष्कर्षहरु समेत समावेश गरिएको छ ।
- न्याय परिषद् सचिवालय र संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रम अन्तर्गत लैङ्गिक समताको मूलप्रवाहीकरण कार्यक्रमको संयुक्त आयोजनामा यही मिति २०५८ साल भाद्र १७ गते "फौज्दारी न्याय पद्धति र न्यायमा महिलाको पहुँच" विषयक एक दिवसीय अन्तर्क्रिया कार्यक्रमको आयोजना गरिएको थियो । सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का अध्यक्ष श्री केशव प्रसाद उपाध्यायज्यूले उद्घाटन गर्नुभएको उक्त उद्घाटन कार्यक्रमको सभापतित्व सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का सदस्य श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्यालले गर्नु भएको थियो । उक्त कार्यक्रममा सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का सदस्य श्री केदारनाथ उपाध्याय, सम्माननीय महान्यायाधिवक्ता श्री वद्री वहादुर कार्की, न्याय परिषद्का सचिव श्री काशीराज दाहाल, लैङ्गिक समताको मूलप्रवाहीकरण कार्यक्रमका राष्ट्रिय कार्यक्रम निर्देशक इन्दु (पन्त) घिमिरे समेतले आ-आफ्नो मन्तव्य व्यक्त गर्नुभएको थियो । उक्त कार्यक्रममा काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला अदालतका न्यायाधीश श्री ठाकुर प्रसाद शर्मा, प्रसूती गृहका निर्देशक डा. सरस्वती पाध्ये, विधिविज्ञान विज्ञ डा. हरिहर वस्तीले कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । जिल्ला न्यायाधीश, सरकारी वकिल, प्रहरी अधिकृत र चिकित्सकहरुबीच भएको उक्त अन्तरक्रिया कार्यक्रममा काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर र काभ्रेपलाञ्चोक जिल्ला अदालतका न्यायाधीशहरुको सहभागीता रहेको थियो ।

- "न्यायाधीशहरुको आचरण कायम राख्नमा न्याय परिषद्को भूमिका" विषयक सार्क ल नेपाल च्याप्टरले मिति २०५८ असोज ७ गते आयोजना गरेको एक अन्तर्क्रिया कार्यक्रमको समुद्घाटन सम्माननीय प्रधानन्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का अध्यक्ष श्री केशव प्रसाद उपाध्यायज्यूले गर्नु भएको थियो । सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश एवम् न्याय परिषद्का सदस्य श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्यालले समेत मन्तव्य व्यक्त गर्नु भएको उक्त कार्यक्रमको सभापतित्व सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश एवं न्याय परिषद्का सदस्य एवम् सार्क ल नेपाल च्याप्टरका अध्यक्ष श्री केदारनाथ उपाध्यायले गर्नु भएको थियो । उक्त कार्यक्रममा सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश श्री कृष्णजंग रायमाझीले "न्यायाधीशको आचरण कायम राख्नमा न्याय परिषद्को भूमिका" र न्याय परिषद्का सचिव श्री काशीराज दाहालले "न्याय परिषद्को संवैधानिक स्थिति, समस्या र चुनौती" र अधिवक्ता श्री प्रकाश वस्तीले "नेपाल, न्यायपालिका, न्याय परिषद्, न्यायिक आचरण र तहल्का डटकम" विषयमा कार्यपत्र प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । उक्त कार्यक्रममा सार्क ल नेपाल च्याप्टरका सदस्यहरुको सहभागीता रहेको थियो ।
- श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०५८ जेठ १९ गते राति नारायणहिटी राजदरबारमा घटेको दुःखद् घटनाको यथार्थ विवरण जनसमक्ष ल्याउन नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ९२ बमोजिम प्रधान न्यायाधीशलाई उच्चस्तरीय समितिको अध्यक्षको रुपमा खटाउन परामर्श चाहिबक्से बमोजिम न्याय परिषद्बाट सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश श्री केशव प्रसाद उपाध्यायलाई उक्त उच्चस्तरीय समितिको अध्यक्षको रुपमा खटाउन परामर्श र समर्थन प्रदान गरेको थियो ।
- अदालतको भौतिक पूर्वाधार विकास, अदालतमा कार्यरत जनशक्तिको क्षमता विकास एवम् कार्यविधि कानूनको सरलीकरणका सम्बन्धमा सुझाव प्रस्तुत गर्न श्री ५ को सरकारव्दारा न्याय परिषद्का सचिव श्री काशीराज दाहालको अध्यक्षतामा अदालत सुदृढीकरण समिति गठन भएकोमा सो समितिका अध्यक्ष श्री काशीराज दाहालले मिति २०५८ आषाढ २६ गते एक समारोहका बीच कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्री श्री महन्थ ठाकुर समक्ष अदालत सुदृढीकरण समितिको प्रतिवेदन, २०५८ प्रस्तुत गर्नुभयो । वहांले सोही समारोहमा महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय र सो अन्तर्गतका सरकारी वकिल कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास एवम् क्षमता विकास सम्बन्धमा समेत तयार गरिएको सुझाव प्रतिवेदन, २०५८ पनि प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । यसैगरी समितिका अध्यक्ष न्याय परिषद्का सचिव काशीराज दाहालले सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशज्यूहरुको उपस्थितिमा सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश श्री केशव प्रसाद उपाध्याय समक्ष अदालत सुदृढीकरण समितिको प्रतिवेदन, २०५८ को प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नुभएको थियो । सो प्रतिवेदनमा प्रस्ताव गरिएका कुराहरु अध्ययन गरी कार्यान्वयन गर्न सम्माननीय प्रधान न्यायाधीशले सोही समारोहमा सो प्रतिवेदन सर्वोच्च अदालतका रजिष्ट्रारलाई हस्तान्तरण गर्नु भएको थियो ।
- सम्मानित सर्वोच्च अदालतको निर्देशनात्मक आदेश समेतका आधारमा विद्यमान महिला विरुद्धका भेदभावयुक्त कानूनहरुको पुनरावलोकन गरि तत्सम्बन्धमा संशोधन विधेयकको मस्यौदा सहितको प्रतिवेदन श्री ५ को सरकार समक्ष प्रस्तुत गर्न श्री ५ को सरकारव्दारा गठित उच्चस्तरीय समितिको संयोजकको रुपमा काम गर्न श्री ५ को सरकारबाट न्याय परिषद्का सचिव श्री काशीराज दाहाललाई सहमति माग भएकोमा न्याय परिषद्बाट सचिव श्री काशीराज दाहाललाई उक्त समितिको संयोजकको रुपमा काम गर्न सहमती र समर्थन प्रदान भएको छ ।

- श्री ५ महाराजाधिराजबाट सर्वोच्च अदालतका अस्थायी न्यायाधीश श्री ज्ञाइन्द्र बहादुर श्रेष्ठलाई न्याय परिषद्को मिति २०५८।८।६ को सिफारिस अनुसार सर्वोच्च अदालतको न्यायाधीश पदमा नियुक्त गरिबक्सेको छ ।

घ. न्याय सेवा आयोगका गतिविधि

- नेपाल न्याय सेवाको न्याय समूह अन्तर्गत राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीमा रिक्त रहेको पद (२) दुई र द्वितीय श्रेणीमा रिक्त पद (५) पाँच, सरकारी वकिल समूह अन्तर्गत राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीमा रिक्त पद (१) एक र द्वितीय श्रेणीमा रिक्त (५) पाँच तथा कानून समूह अन्तर्गत राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीमा रिक्त पद रिक्त (२) दुई कार्यक्षमताको मूल्याङ्कनव्दारा पूर्ति गर्न यस आयोगबाट २०५७।५।३ गते विज्ञापन भएको थियो । न्याय समुहको प्रथम श्रेणीमा श्री नारायण प्रसाद पोखरेल र श्री भोजराज शर्मा, सरकारी वकिल समूहको प्रथम श्रेणीमा श्री राजेन्द्र कुमार पोखेल बढुवा भई पदस्थापन भई सक्नुभएको छ भने सरकारी वकिल समूहको द्वितीय श्रेणीमा श्री ओम प्रसाद अर्याल, श्री महेश शर्मा पौडेल, श्री सुरेन्द्र बहादुर थापा र श्री चन्द्र प्रकाश बराल तथा कानून समूहको द्वितीय श्रेणीमा श्री मातृका प्रसाद मरासिनी र श्री सुशील कोइरालाको बढुवा भई पदस्थापन भएको छ ।
- नेपाल न्याय सेवा अन्तर्गत न्याय समूहको राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीमा रिक्त पद (२) दुई कार्यक्षमताको मूल्याङ्कनव्दारा पूर्ति गर्न यस आयोगबाट मिति २०५७।११।२८ मा विज्ञापन भएकोमा श्री अग्नि प्रसाद थपलिया र लोहित चन्द्र शाह बढुवा हुनु भई वहांहरुको क्रमश: पुनरावेदन अदालत बुटवल र पुनरावेदन अदालत नेपालगञ्जको रजिष्ट्रार पदमा बढुवा पदस्थापन भएको छ । सो को तथा मिति २०५७।५।३ गते विज्ञापन भएको सोही सेवा समूहको राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको बढुवा कारवाहीको क्रममा रहेको छ । यस्तै गरी सरकारी वकिल समूहको राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीको पद रिक्त (१) एक प्रतियोगितात्मक परीक्षाव्दारा पूर्ति गर्ने गरी प्रतिशत निर्धारण भएकोमा सो को लागि आवश्यक तयारी भईरहेको छ ।
- नेपाल न्याय सेवा सरकारी वकिल समूहका राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणीका अधिकृत द्वय श्री राजेश कुमार काफ्ले र श्री ठाकुर प्रसाद शर्मालाई न्याय समूहको सोही सेवा र श्रेणीमा समूह परिवर्तन गर्ने श्री ५ को सरकारको मिति २०५७।१०।२७ निर्णय अनुसार वहाँहरुको समूह परिवर्तन भई पदस्थापन पनि भएकोमा श्री राजेश कुमार काफ्लेको जिल्ला न्यायाधीश पदमा नियुक्ति समेत भई सकेको छ ।
- न्याय परिषद्को सचिव पदमा कार्यरत श्री श्याम कृष्ण कसजू, नायब महान्यायाधिवक्ता पदमा कार्यरत श्री लीला बहादुर बस्नेत र सुश्री शारदा बज्राचार्यले उमेरको कारणले क्रमश: मिति २०५७।११।५, मिति २०५७।१२।१७ र मिति २०५८।५।२९ मा अनिवार्य अवकाश पाई सेवाबाट अलग हुनु भयो भने पुनरावेदन अदालत सुर्खेतको रजिष्ट्रार पदमा कार्यरत न्याय समूह राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीका अधिकृत श्री बलदेव शर्मा धिताल सुर्खेतको छैसट्टीमा भएको आक्रमणमा परी मिति २०५७।१०।२१ मा तथा पुनरावेदन सरकारी वकिल कार्यालय, सुर्खेतका सहन्यायाधिवक्ता सरकारी वकिल समूहका राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीका अधिकृत श्री सत्यनारायण प्रजापति हृदयघातको कारणले मिति २०५८।१।१९ मा स्वर्गारोहण हुनुभएकोले सेवामा रहनु भएन । यसै गरी पुनरावेदन अदालत जनकपुरका रजिष्ट्रार पदमा कार्यरत न्याय समूह राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणीका अधिकृत श्री शंकर कुमार श्रेष्ठले राजिनामा दिई मिति २०५७।७।१ देखि सेवाबाट अलग हुनु भयो ।

- न्याय सेवा आयोग सचिवालय र संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रम (UNDP) अन्तर्गतको लैङ्गिक समताको मूलप्रवाहीकरण कार्यक्रमको संयुक्त आयोजनामा मिति २०५८ असार २२ गतेदेखि २४ गतेसम्म "फौज्दारी न्याय सम्पादन र लैङ्गिक संवेदनशीलता" विषयक दुई दिवसीय अन्तर्क्रिया कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । प्रधान न्यायाधीश एवं न्याय सेवा आयोगका सम्माननीय अध्यक्ष श्री केशव प्रसाद उपाध्यायवाट समुद्घाटन भएको उक्त कार्यक्रमको उद्घाटन सत्रमा माननीय न्यायाधीश श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्याल, सम्माननीय महान्यायधिवक्ता श्री वद्री वहादुर कार्की समेतले मन्तव्य व्यक्त गर्नु भएको थियो । न्याय सेवा आयोगका सचिव श्री काशीराज दाहालको अध्यक्षतामा सम्पन्न समापन सत्रमा प्रमुख अतिथिको रुपमा सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश श्री केदारनाथ उपाध्याय हुनुहुन्थ्यो । उक्त कार्यक्रममा नेपाल न्याय सेवा अन्तर्गत विभिन्न समूहका २१ जना अधिकृतहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

- नेपाल अधिराज्यको महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयको सहन्यायाधिवक्ताको पदमा कार्यरत रहनु भएका नेपाल न्याय सेवा राजपत्रांकित प्रथम श्रेणीका अधिकृत श्री लेखनाथ पौडेल श्री ५ को सरकार मन्त्रि परिषद्को मिति २०५८।६।२२ को निर्णय अनुसार निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ६१ को उपदफा (२) वमोजिम भविष्यमा सरकारी सेवाको निमित्त अयोग्य ठहरिने गरि सेवावाट बर्खास्त हुनु भएको छ ।

- न्याय सेवा आयोगको मिति २०५८।३।२० को सिफारिस अनुसार न्याय समूह राजपत्रांकित व्दितीय श्रेणीका १४ जना, सोही सेवा सरकारी वकिल समूह राजपत्रांकित प्रथम श्रेणीका ३ जनाको सरुवा, मिति २०५८।६।१० को निर्णयले न्याय समूहका राजपत्रांकित प्रथम श्रेणीका १ जना अधिकृतको सरुवा र २ जना अधिकृतको पदस्थापन, सोही समूहको राजपत्रांकित व्दितीय श्रेणीका २ जना अधिकृतको सरुवा, सरकारी वकिल समूह र कानून समूहको राजपत्रांकित व्दितीय श्रेणीका क्रमशः ५ जना र २ जना अधिकृतहरुको वढुवा पदस्थापन र सरकारी वकिल समूहको राजपत्रांकित व्दितीय श्रेणीका १ जना अधिकृतको सरुवा सिफारिस भई सरुवा भएको छ । यसैगरि मिति २०५८।६।१७ को निर्णयले न्याय सेवा सरकारी वकिल समूहका राजपत्रांकित प्रथम श्रेणीका ६ जना, व्दितीय श्रेणीका १६ जना र तृतीय श्रेणीका २२ जना अधिकृतहरुको, सोही सेवा कानून समूह अन्तर्गत राजपत्रांकित व्दितीय श्रेणीका ३ जना र तृतीय श्रेणीका ६ जना अधिकृतहरुको तथा सोही सेवा न्याय समूह अन्तर्गत राजपत्रांकित व्दितीय श्रेणीका १५ जना र तृतीय श्रेणीका १३० जना अधिकृतहरुको सरुवा सिफारिस भई सरुवा भएको छ ।

- अदालत व्यवस्थापन समितिको प्रतिवेदन, २०५५ ले सुझाव प्रस्तुत गरेको पृष्ठभूमिमा नेपाल अधिराज्यका सम्पूर्ण जिल्ला अदालतहरुमा राजपत्रांकित अधिकृत स्तरका श्रेस्तेदार लागू गर्ने भन्ने श्री ५ को सरकारको मिति २०५७।११।३० मा निर्णय भएकोले सोही अनुरुप न्याय सेवा आयोगको मिति २०५८।६।१७ को सिफारिस अनुसार अधिराज्य भरिका २२ जिल्ला अदालतहरुमा राजपत्रांकित व्दितीय श्रेणीका र बांकी ५३ जिल्ला अदालतहरुमा राजपत्रांकित तृतीय श्रेणीका अधिकृतहरुलाई श्रेस्तेदार पदमा पदस्थापन गरिएको छ ।

न्यायाधीशहरुको दरबन्दी सम्बन्धी विवरण

अदालत	न्यायाधीश दरबन्दी	पूर्ति न्यायाधीश संख्या	रिक्त संख्या	कैफियत
सर्वोच्च अदालत	२१*	२०	१	२०५८।८।२० सम्ममा
पुनरावेदन अदालत	११४+	९७	१७•	
जिल्ला अदालत	१३५	१३४	१	

अधिकृत कर्मचारीहरुको दरबन्दी सम्बन्धी विवरण

समूह	कर्मचारी दरबन्दी	पूर्ति कर्मचारी संख्या	रिक्त संख्या	कैफियत
न्याय	विशिष्ट - २ रा.प.प्रथम - २० रा.प.द्वितीय - ७९ रा.प.तृतीय - २०८	२ १९ ५५ १९७	० १ २४ ११	२०५८।८।२० सम्ममा
सरकारी वकिल	विशिष्ट - ४ रा.प.प्रथम - २५ रा.प.द्वितीय - ८६ रा.प.तृतीय - १०७	२ २२ ७६ ८९	२ ३ १० १८	
कानून	विशिष्ट - २ रा.प.प्रथम - १२ रा.प.द्वितीय - ४३ रा.प.तृतीय - ४८	२ १२ ४० ४३	० ० ३ ५	

नेपाल न्याय सेवा न्याय समूहमा न्यायाधीश वाहेक राजपत्र अनंकित समेत जम्मा ४,४४४ कर्मचारीको दरबन्दी रहेको देखिन्छ । श्रेणीगत अनुपात हेर्दा राजपत्रांकित कर्मचारीको संख्या कुल कर्मचारी संख्याको ६.७% ,राजपत्र अनंकित कर्मचारीको संख्या ७०.७% र श्रेणी विहीन कर्मचारीको संख्या २१.६% रहेको देखिन्छ ।#

---

* अस्थायी ६ समेत ।

+ अतिरिक्त १८ समेत ।

• एक मुख्य न्यायाधीश, एक न्यायाधीश र १५ अतिरिक्त न्यायाधीश ।

अदालत सुदृढीकरण समितिको प्रतिवेदन, २०५८ पृष्ठ ९३ ।

परिच्छेद - दुई

न्यायाधीशहरुको संक्षिप्त वैयक्तिक विवरण[&]

क. सम्माननीय प्रधान न्यायाधीश एवं सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशहरुको विवरण

क्र.सं.	न्यायाधीशको नाम थर वतन	जन्म मिति	शैक्षिक योग्यता	न्याय सेवा प्रवेश मिति	हालको पदमा नियुक्ति मिति	कैफियत
१	सं.प्र.न्या. श्री केशव प्रसाद उपाध्याय, सिराहा ।	वि.स.१९९४।८।२०	एम.ए. बी.एल.	२०२०।६।२८	०५६।९।१	संवैधानिक परिषदको सिफारिसमा
२	मा.न्या.श्री लक्ष्मण प्रसाद अर्याल, काठमाडौं ।	वि.स.१९९४।२।२२	एम.ए. वि.एल	२०४८।५।१४[♥]	०४८।५।१४	
३	मा.न्या.श्री केदारनाथ उपाध्याय, महोत्तरी ।	वि.स.१९९५।१०।२०	बी.कम. वि.एल.	२०२०।७४	०४८।५।१४	
४	मा.न्या.श्री कृष्ण जंग रायमाझी, पाल्पा ।	सन् १९३८ डिसेम्बर १	एम. एस्सी बी.एल.	२०३८।४।७[♣]	०४८।५।१४	
५	मा.न्या.श्री गोविन्द बहादुर श्रेष्ठ, पर्सा ।	सन् १९४० जनवरी १६	बी.ए. वि.एल.	२०२०।६।२८	०४८।५।१४	
६	मा.न्या.श्री अरविन्दनाथ आचार्य, काठमाडौं ।	वि.स. १९९५।१।१४	बी.ए. वि.एल.	२०२०।६।२८	०४९।१०।१	
७	मा.न्या.श्री हरि प्रसाद शर्मा, दाङ ।	वि.स.१९९७।४।१५	एलएलएम .एम.ए	२०२०।६।२८	०५०।१२।१६	
८	मा.न्या.श्री कृष्ण कुमार वर्मा काठमाडौं ।	वि.स.१९९६।९।२०	वि.एस्सी. वि.एल.	२०४९।१०।१[♦]	०४९।१०।१	
९	मा.न्या.श्री हरिश्चन्द्र प्रसाद उपाध्याय, धनुषा ।	सन १९३९ अगष्ट १९	एम.ए. वि.एल.	२०२२।१।२४	०५४।३।१२	
१०	मा.न्या.श्री केदारनाथ आचार्य, काठमाडौं ।	वि.सं.१९९४।४।५	एम.ए. वि.एल.	२०२२।१।२४	०५४।१२।६	
११	मा.न्या.श्री टोप बहादुर सिंह बांके ।	वि.सं.१९९४।६।२५	बी.ए. वि.एल.	२०४३।३।२५[φ]	०५५।९।१०	
१२	मा.न्या.श्री भैरव प्रसाद लम्साल, काठमाडौं ।	वि.सं.१९९७।२।२१	एम.ए वि.एल.	२०२३ असोज	०५५।१२।५	
१३	मा.न्या.श्री दिलिप कुमार पौडेल, दाङ ।	वि.सं.१९९९।६।१८	एम.ए. वि.एल	२०२२।१२।२१	०५६।१२।३	

[&] निजामति किताबखानाबाट प्राप्त सिटरोल र न्याय परिषद्मा रहेको अभिलेख अनुसारको विवरण र नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम न्याय परिषद्को सिफारिसमा हालको पदमा नियुक्त भएको मिति र न्याय सेवाको अधिकृत स्तरमा प्रवेश मितिका आधारमा विवरण तयार गरिएको ।

[♥] वि.सं. २०२१ जेठ २१ देखि अधिवक्ता र वि.सं. २०३१ जेठ ३० देखि वरिष्ठ अधिवक्ताको रुपमा कार्यरत रहनु भएको ।

[♣] सन् १९६४ देखि कानून तथा न्यायको क्षेत्रमा कार्यरत रहनु भएको ।

[♦] वि.सं. २०२५ श्रावण २१ गते देखि अधिवक्ता र मिति २०४७।९।१३ देखि वरिष्ठ अधिवक्ताको रुपमा कार्यरत रहनु भएको ।

[φ] वि.सं. २०१७।९।२ देखि अधिवक्ता, २०३०।४।१ देखि कानून विषयमा प्राध्यापनमा संलग्न भई त्रि.वि.वि. कानून संकायको डीन समेतको पदमा कार्यरत रहनु भएको ।

१४	मा.न्या.श्री गोपाल प्रसाद खत्री, झापा ।	वि.सं.१९९६।९।१७	वी.ए. विं.एल.	२०२३।५।६	०५७।८।२७	
१५	मा.न्या.श्री ज्ञाइन्द्र वहादुर श्रेष्ठ, धादिङ ।	वि.सं. १९९३।१०।२	वी.ए. वि.एल.	२०२६।३।९	२०५८।८।१५	
१६	अस्थायी मा.न्या.श्री केदार प्रसाद गिरी, महोत्तरी ।	वि.सं. २००१।१।२१	एम.ए. वि.एल.	२०२५।४।३०	०५६।१।७	पदाधिकार पु.वे.अ. दिपायल
१७	अस्थायी मा.न्या.श्री चन्द्रप्रसाद पराजुली, भोजपुर ।	वि.सं. १९९७।७।२२	एम.ए. वि.एल.	२०२५।४।३०	०५८।१।६	पदाधिकार पु.वे.अ. सुर्खेत
१८	अस्थायी मा.न्या.श्री मीन बहादुर रायमाझी, भोजपुर ।	सन् १९४४ डिसेम्बर १२	एम.ए. वि.एल.	२०२७।२।९	०५८।१।६	पदाधिकार पु.वे.अ महेन्द्रनगर
१९	अस्थायी मा.न्या.श्री राम नगिना सिंह, धनुषा ।	वि.स.१९९८।१०।२८	वि.कम. वि.एल.	२०५८।१।६≠	०५८।१।६	
२०	अस्थायी मा.न्या. श्री शुसिला सिंह "सिलु", काठमाडौं ।	वि.स.१९९६।११।२२	वि.ए. वि.एल	२०५८।१।६♠	०५८।१।६	

ख. पुनरावेदन अदालतका माननीय मुख्य न्यायाधीशहरुको विवरण

क. सं.	न्यायाधीशको नाम थर वतन	जन्म मिति	शैक्षिक योग्यता	न्याय सेवा प्रवेश मिति	हालको पदमा नियुक्ति मिति	कैफियत
१.	श्री बलिराम कुमार रौतहट ।	वि.सं.२००२।४।३०	वि.एल. वि.ए.(अ)	२०२५।४।३०	२०५२।१२।२३	
२	श्री राम प्रसाद श्रेष्ठ, पाल्पा ।	सन् १९४६ मई ७	एम.ए. वि.एल.	२०२८।३।२४	०५२।१२।२३	
३	श्री शारदा प्रसाद पण्डित, तनहुं ।	सन् १९४२ डिसेम्बर १५	एम.ए. विं. एल	२०२७।२।९	२०५२।१२।२३	
४	श्री खिलराज रेग्मी, पाल्पा ।	सन् १९४९ मई ३१	एम.ए वि.एल.	२०२८।११।४	२०५३।१।१	
५	श्रीमती शारदा श्रेष्ठ, ललितपुर ।	वि.स २०००।७।१९	एल.एल. एम. वि.एस्सी	२०२७।२।९	२०५४।३।१३	
६	श्री ध्रुवनाथ उपाध्याय, काठमाडौं ।	वि.स १९९७।७।३०	एम.ए. वि.एल.	२०२५।४।३०	२०५४।३।१३	
७	श्री अर्जुन प्रसाद सिंह, सप्तरी ।	वि.स १९९८।२।९	वि.ए. वि.एल.	२०२७।२।९	२०५६।२।७	
८	श्री हरिजंग सिजापती, काठमाडौं ।	वि.स १९९८।४।३०	वि.ए. वि.एल.	२०२५।४।३०	२०५६।२।७	
९	श्री परमानन्द झा, सप्तरी ।	सन् १९४५ अप्रिल २०	एलएल.ए म एम.ए	२०२९।९।१३	२०५६।२।७	
१०	श्री वद्री कुमार वस्नेत, झापा ।	सन् १९४१ नोभेम्बर ८	एम.ए. वि.एल.	२०२४।८।२८	२०५६।२।७	
११	श्री राजेन्द्र कुमार भण्डारी, संखुवासभा ।	सन् १९४३ फरबरी ३	एम.ए. वि.एल.	२०३२।३।३१	२०५७।२।२०	

≠ सन् १९६१ देखि कानून र न्याय क्षेत्रमा कार्यरत, वि.सं. २०३० भाद्र १३ देखि वरिष्ठ अधिवक्ताको रुपमा कार्यरत रहनु भएको ।

♠ सन् १९६३ देखि कानून र न्यायको क्षेत्रमा कार्यरत, वि.सं.२०३३।२।१३ देखि वरिष्ठ अधिवक्ताको रुपमा कार्यरत रहनु भएको ।

१२	श्री कृष्ण प्रसाद उपाध्याय, कास्की ।	सन् १९४६ 'अगष्ट १०	एम.ए. वि.एल.	२०२७।२।९	२०५७।२।२०	

ग. पुनरावेदन अदालतका मानननीय न्यायाधीशहरुको विवरण

क्र.सं	न्यायाधीशको नाम थर वतन	जन्म मिति	शैक्षिक योग्यता	न्याय सेवा प्रवेश मिति	हालको पदमा नियुक्ति मिति	कैफियत
१.	श्री कामानन्द प्रसाद देव, सप्तरी ।	सन् १९४६ फरवरी २	वि.ए. वि.एल.	२०२७।१२।१२	२०४८।७।१८	
२.	श्री दीपेन्द्र उपाध्याय, स्याङ्जा	सन् १९४५ फरवरी २५	एम.ए. वि.एल.	२०२७।३।३०	२०४८।७।१८	
३.	श्री प्रमोद विजयी, भक्तपुर ।	वि.स १९९६।७।९	एम.ए वि.एल.	२०२५।४।३०	२०४८।७।१८	
४.	श्री माधवराज थापा, काठमाडौं ।	सन् १९४१ जून १६	एम.ए. वि.एल.	२०२८।११।१७	२०४८।७।१८	
५.	श्रीमती गौरी ढकाल, ललितपुर ।	वि.स २००३।५।१	एम.ए वि.एल.	२०२५।४।३०	२०४८।७।१८	
६.	श्री तप वहादुर मगर, ललितपुर ।	सन् १९४६ अगष्ट २९	वि.ए वि.एल.	२०२७।२।९	२०४८।७।१८	
७.	श्री दामोदर प्रसाद शर्मा, काठमाडौं ।	सन् १९४९ अक्टोवर १०	एम.ए वि.एल.	२०३०।१२।१	२०४८।७।१८	
८.	श्री रमेश झा, सर्लाही ।	सन् १९३९ फरवरी २	एम.ए. वि.एल.	२०२७।२।७	२०४८।७।१८	
९.	श्री माधव प्रसाद ओझा, सुनसरी ।	वि.सं. २०००।३।२१	वि.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०४८।७।१८	
१०.	श्री राम कुमार प्रसाद शाह, महोत्तरी ।	सन् १९५० जुलाइ ८	एम.कम. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०४८।७।१८	
११.	श्री ताहिर अलि अन्सारी,नवलपरासी ।	सन् १९४९ अगष्ट १५	वि.ए. वि.एल.	२०२८।११।४	२०४८।७।१८	
१२.	श्री दामोदर प्रसाद प्रजापति, भक्तपुर ।	वि.स १९९८।११।२	एम.ए. वि.एल.	२०३४।३।२०	२०४८।७।१८	
१३.	नन्दराज अधिकारी, भोजपुर ।	सन् १९४५ जून १०	एम.ए वि.एल.	२०३२।३।३१	२०४८।७।१८	
१४.	श्री श्याम वहादुर प्रधान, ललितपुर ।	वि.स १९९८।४।१९	एम.ए वि.एल.	२०३०।१२।१	२०४८।७।१८	
१५.	श्री राजेन्द्र प्रसाद कोइराला, झापा ।	वि.सं. २००२।२।१	वि.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०४८।७।१८	
१६.	श्री कल्याण श्रेष्ठ, वाग्लुङ ।	वि.सं. २००८।१।१	एम.ए. डी.एल.	२०३४।३।२०	२०४८।७।१८	
१७.	श्री ऋषिराज जोशी, काठमाडौं ।	सन् १९४८ जुलाई १४	एम.कम. एल.एल.एम	२०३०।१२।१	२०४८।७।१८	
१८.	श्री गोविन्द प्रसाद पराजुली, काभ्रेपलान्चोक ।	सन् १९४६ मार्च १०	एम.कम. वि.एल.	२०३४।३।२०	२०४८।७।१८	
१९.	श्री प्रेम शर्मा, पर्वत ।	वि.सं. २००३।१२।१	एम.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०४८।७।१८	

२०.	श्री चन्द्र वहादुर कार्की, भक्तपुर ।	सन् १९४३ अप्रिल १	वि.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०४८।७।१८	
२१.	श्री रण वहादुर वम, वैतडी ।	वि.सं. २००७।११।५	एम.ए. वि.एल.	२०३४।३।२०	२०४८।७।१८	
२२.	श्री विष्णु प्रसाद ढकाल, काभ्रेपलान्चोक ।	वि.सं. २००१।२।७	एम.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०४८।७।१८	
२३.	श्री यम नारायण धिताल, दाङ ।	सन् १९४३ जनवरी ७	वि.ए. वि.एल.	२०४८।७।१८	२०५१।५।१७	
२४.	श्री मोहन प्रकाश सिटौंला,मोरङ ।	सन् १९४६ मे २४	वि.ए. वि.एल	२०४८।७।१८	२०५१।५।१७	
२५.	श्री अवधेश कुमार यादव, सप्तरी ।	वि.सं. २००३।१०।१९	वि.ए. वि.एल.	२०४८।७।१८	२०५१।५।१७	
२६.	श्री गिरिश चन्द्र लाल, धनुषा ।	वि.स २००७।९।२१	वि.एस्सी. वि.एल.	२०४८।७।१८	२०५१।५।१७	
२७.	श्री विश्वनाथ जोशी, कैलालीं ।	सन १९५० मे १	एम.ए. वि.एल.	२०४८।७।१८	२०५१।५।१७	
२८.	श्री वैद्यनाथ उपाध्याय, महोत्तरी ।	वि.स २००८।१०।१	ए.एस्सी. वि.एल.	२०४८।७।१८	२०५१।५।१७	
२९.	श्री गोपाल पराजुली, नवलपरासी ।	वि.स २०१०।१।१३	वि.एल.	२०४८।७।१८	२०५१।५।१७	
३०.	श्री तर्कराज भट्ट, वैतडी ।	सन् १९४९ अगष्ट २२	एम.ए. वि.एल.	२०४२।१२।५	२०५१।५।१७	
३१.	श्री रामजी प्रसाद त्रिपाठी, रुपन्देही ।	वि.सं. २००२।३।११	वि.ए. वि.एल.	२०२८।११।४	२०५२।४।२३	
३२.	श्री बुद्धरत्न शाक्य, भोजपुर ।	वि.स १९९६।३।१	एम.ए. वि.एल.	२०३२।३।३१	२०५२।४।२३	
३३.	श्री सामन्त सिंह वोगटी, भोजपुर ।	सन् १९४१ फरवरी १७	वि.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५२।४।२३	
३४.	श्री धीरेन्द्र बहादुर विष्ट, महेन्द्रनगर	वि.स १९९७।९।२९	वि.ए. वि.एल.	२०४८।७।२३	२०५२।४।२३	
३५.	श्री दिपकराज जोशी, काठमाडौं ।	वि.स २०११।६।२४	वि.एल.	२०४८।७।२३	२०५२।४।२३	
३६.	श्री पुरुषोत्तम पराजुली, ललितपुर ।	वि.सं. २००५।४।१२	एम.कम. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५२।४।२३	
३७.	श्री दामोदर पुरुष ढकाल, ललितपुर ।	वि.स १९९९।१०।	वि.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५२।४।२३	
३८.	श्री राजेन्द्रराज पन्त, काठमाडौं ।	वि.सं. २००२।१२।१	एम. ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५२।४।२३	
३९.	श्री भीमेन्द्र वहादुर कार्की, भोजपुर ।	वि.सं. २००३।१०।१०	वि.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५२।४।२३	
४०.	श्री ज्ञानेन्द्र वहादुर कार्की, उदयपुर ।	सन् १९५० सेप्टेम्वर १३	एम.ए. वि.एल.	२०३४।१।२७	२०५२।४।२३	

४१.	श्री सोम वहादुर कोइराला, कास्की ।	सन् १९४३ अगष्ट ११	वि.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५३।१।१	
४२.	श्री जागेश्वर सुवेदी, प्यूठान ।	वि.सं. २००६।१।६	एम.ए. वि.एल.	२०३४।३।२०	२०५३।१।१	
४३.	श्री मधुसुदन लाल श्रेष्ठ, काठमाडौं ।	सन् १९४४ फरवरी २६	एम.ए. वि.एल.	२०३४।१।२७	२०५३।१।१	
४४.	श्री उद्धव प्रसाद बास्कोटा, काठमाडौं ।	सन् १९४६ अप्रिल २	वि.ए. वि.एल.	२०३४।१।२७	२०५३।१।१	
४५.	श्री केशरीराज पण्डित, तनहुं ।	सन् १९५० अक्टोबर ८	एम.कम. वि.एल.	२०४३।३।२०	२०५३।१।१	
४६.	श्री कृष्ण प्रसाद श्रेष्ठ, भक्तपुर ।	सन् १९४५ जनवरी ९	एम.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५३।१।१	
४७.	श्री जगन्नाथ पाठक, कपिलवस्तु ।	सन् १९४५ सेप्टेम्वर १	वि.एस्सी. वि.एल.	२०३४।३।२०	२०५३।१।१	
४८.	श्री दुर्गा प्रसाद उप्रेती, दोलखा ।	सन् १९५१ फरवरी १७	एम.ए. डि.एल.	२०३४।१।२७	२०५३।१।१	
४९.	श्री ओम प्रसाद सुवेदी, तेह्रथुम ।	सन् १९५१ नोभेम्वर १७	एम.ए. वि.एल.	२०३४।१।२७	२०५३।१।१	
५०	श्री भुपध्वज अधिकारी, रामेछाप ।	सन् १९४७ मार्च ३	एम.ए. वि.एल.	२०३४।३।२०	२०५३।१।१	
५१.	श्री विनोद प्रसाद ढुंगेल, काठमाडौं ।	वि.सं. २००७।४।२	एम.कम. वि.एल.	२०३४।३।२०	२०५३।१।१	
५२.	श्री लक्ष्मणमणि रिसाल, ललितपुर ।	सन् १९४७ मे ६	वि.कम. वि.एल.	२०५२।४।२३	२०५३।१।१	
५३.	श्री गोविन्द कुमार उपाध्याय, रौतहट ।	वि.सं २००८।७।१५	वि.ए. वि.एल.	२०५२।४।२३	२०५३।१।१	
५४.	श्री केशव प्रसाद मैनाली, काठमाडौं ।	सन् १९५१ जून ५	वि.ए. वि.एल.	२०५२।४।२३	२०५३।१।१	
५५.	श्री बोधरीराज पाण्डे, काठमाडौं ।	वि.सं. १९९९।२।२१	एम.ए. वि.एल.	२०२२।१२।२१	२०५३।१।१	
५६.	श्री सुरेन्द्र वहादुर सिंह, कपिलवस्तु ।	सन् १९३९ जुलाई ३०	वि.ए. एलएलवि	२०२२।१२।२१	२०५३।१।१	
५७.	श्री लक्ष्मी प्रसाद दाहाल, खोटाङ ।	सन् १९४१ मे ८	एम.कम. वि.एल.	२०२८।१२।२२	२०५३।१।१	
५८.	श्री कृष्णप्रसाद बस्याल, पाल्पा ।	वि.स २००३।४।३१	एम.ए. वि.एल.	२०२८।११।४	२०५३।१।१	
५९.	श्री अलि अकबर मिकरानी, रौतहट ।	सन् १९४९ सेप्टेम्वर २०	वि.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५३।१।१	
६०.	श्री विमल मुलेपति, भक्तपुर ।	सन् १९३९ जनवरी ३	वि.ए. वि.एल.	२०३४।३।२०	२०५३।१।१	
६१	श्री हरि बाबु भट्टराई, धनकुटा ।	वि.सं. २००६।५।१	वि.ए. वि.एल.	२०३४।१।२७	२०५३।१।१	

६२.	श्री हरिराम कोइराला, मोरङ ।	सन् १९४९ नोभेम्बर १४	एम.ए. वि.एल.	२०३४।१।२७	२०५३।१।१	
६३.	श्री केशरमान पति, काठमाडौं ।	सन् १९४३ नोभेम्बर १३	वि.ए. वि.एल.	२०३४।१।२७	२०५३।१।१	
६४.	श्री हरि प्रसाद घिमिरे, मोरङ ।	वि.सं.२००८।१।२७	वि.कम. वि.एल.	२०३४।१।२७	२०५३।१।१	
६५.	श्री रामचन्द्र गुप्ता, नेपालगन्ज ।	वि.सं. २०००।२।९	एम.ए. वि.एल.	२०२७।२।९	२०५३।१।१४	
६६.	श्री मोहन प्रसाद घिमिरे, खोटाङ ।	सन् १९४८ डिसेम्बर १५	एम.ए. डि.एल.	२०४१।५।१	२०५६।३।१८	
६७.	श्री ऋषिराज मिश्र, भोजपुर ।	वि.स २००५।७।९	एम.ए. वि.एल.	२०४०।१०।३	२०५६।३।१८	
६८.	श्री गोविन्द कुमार श्रेष्ठ, धादिङ ।	वि.सं. २००८।८।५	एम.ए. वि.एल.	२०३५।८।२९	२०५६।३।१८	
६९.	श्री लोकेन्द्र मल्लिक, महोत्तरी ।	सन् १९५० अगष्ट ५	वि.कम. वि. एल.	२०३५।८।२९	२०५६।३।१८	
७०.	श्री आत्माराम भट्टराई, भोजपुर ।	वि.स २००१।१०।२५	एम.ए. वि.एल.	२०३५।११।११	२०५६।३।१८	
७१.	श्री वुद्धि प्रसाद रेग्मी, स्याङ्जा ।	सन् १९४७ फरवरी २४	वि.कम. वि.एल.	२०३५।८।२९	२०५६।३।१८	
७२.	श्री हरि वहादुर बस्नेत, झापा ।	सन् १९४८ जनवरी २१	एम.ए. वि.एल.	२०३५।८।२९	२०५६।३।१८	
७३.	श्री कृष्णानन्द न्यौपाने, चितवन ।	सन् १९४७ सेप्टेम्बर ३	एम.ए. वि.एल.	२०३५।८।२९	२०५६।३।१८	
७४.	श्री कोमलनाथ शर्मा, पर्वत ।	वि.सं. २००९।१।२४	वि.ए. वि.एल.	२०३५।८।२९	२०५६।३।१८	
७५.	श्री राधवलाल वैद्य, कास्की ।	सन् १९४८ मार्च ३१	एम.ए. वि.एल.	२०५३।१।१	२०५६।३।१८	
७६.	श्री खेमराज शर्मा, जनकपुर ।	सन् १९५० मे ५	एम.ए. वि.एल.	२०५३।१।१	२०५६।३।१८	
७७.	श्री गौरी वहादुर कार्की, भक्तपुर ।	सन् १९५० मार्च २७	वि.ए. वि.एल.	२०४३।६।६	२०५८।१।१३	
७८.	श्री राम प्रसाद खनाल, पांचथर ।	सन् १९४९ जून ३०	वि.ए. वि.एल.	२०४३।६।६	२०५८।१।१३	
७९.	श्री राजेन्द्र प्रसाद राजभण्डारी, काठमाडौं ।	सन् १९५१ जनवरी १२	एम.ए. डि.एल.	२०४३।६।६	२०५८।१।१३	

घ. पुनरावेदन अदालतका माननीय अतिरिक्त न्यायाधीशहरुको विवरण

क्र. सं.	न्यायाधीशको नाम थर वतन	जन्म मिति	शैक्षिक योग्यता	न्याय सेवा प्रवेश मिति	हालको पदमा नियुक्ति मिति	कैफियत
१.	श्री महेश्वरलाल मिश्र, भक्तपुर ।	सन् १९४० डिसेम्वर ५	वि.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५३।१।१	
२.	श्री परशुराम झा, धनुषा ।	सन् १९४२ अप्रिल १०	एम.ए. वि.एल.	२०३०।१२।१	२०५३।१।१	

३.	श्री चोलेन्द्र शम्सेर ज.व.रा., काठमाडौं	वि.सं. २०१४।१०।२८	बि.एल.	२०५३।१।१	२०५३।१।१	

ङ. माननीय जिल्ला न्यायाधीशहरुको विवरण: Ω

क.सं.	न्यायाधीशको नाम थर वतन	जन्म मिति	शैक्षिक योग्यता	न्याय सेवा प्रवेश मिति	हालको पदमा नियुक्ति मिति	कैफियत
१	श्री श्याम किशोर प्रसाद, रौतहट।	वि.सं. १९९७।२।२०	बि.ए. बि.एल.	२०३४।३।२०	२०४८।७।२३	
२.	श्री प्रेम प्रसाद सिलवाल, धादिङ।	वि.सं.१९९८।३।२६	एस.एल.सी.	२०३२।३।९	२०४८।७।२३	
३.	श्री गोपालप्रसाद गुरागाई, सुनसरी।	सन्.१९५१ अप्रिल २	एम.ए. एल.एल.एम	२०३५।८।२९	२०४८।७।२३	
४.	श्री भोला प्रसाद खरेल, काभ्रेपलाञ्चोक	सन् १९४७ जनवरी १५	बि.कम. बि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
५.	श्री ओम प्रकाश मिश्र, रुपन्देही।	सन् १९५४ जनवरी १	एम.सी.एल. बि. एस्सी	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
६.	श्री गिरिश कुमार शर्मा, सप्तरी।	सन् १९४७ फरवरी ५	बि.ए. बि.एल.	२०३५।८।२९	२०४८।७।२३	
७.	श्री जगदीश शर्मा पौडेल, पर्वत।	वि.सं. २००९।३।२०	एम.ए. बि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
८.	श्री कमल चन्द्र नेपाल, पाल्पा।	सन् १९४२ सेप्टेम्बर ५	एम.ए. बि.एल.	२०३९।१२।७	२०४८।७।२३	
९.	श्री रामेश्वरनाथ अमात्य, ललितपुर।	सन् १९५४ डिसेम्बर ७	एम.ए. बि.एल.	२०३५।८।२९	२०४८।७।२३	
१०.	श्री एकराज आचार्य, खोटाङ	सन् १९५१ जून १६	एम.ए बि.एल.	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
११.	श्री काशीनाथ पोखरेल, धनुषा।	सन्.१९५१ नोभेम्बर १५	एम.ए. बि.एल.	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
१२.	श्री देवेन्द्र गोपाल श्रेष्ठ, काठमाडौं।	सन् १९५२ जून १७	एम.कम. बि.एल.	२०३५।८।२९	२०४८।७।२३	
१३.	श्री शान्तिराज सुवेदी, मोरङ।	सन् १९४७ सेप्टेम्बर २७	बि.ए. बि.एल.	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
१४.	श्री लिला प्रसाद गौतम, मोरङ।	वि.सं.२००८।६।१६	आचार्य बि.एल	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
१५.	श्री मोहनकृष्ण खनाल, काठमाडौं।	सन् १९४८ अप्रिल २०	बि.ए. डि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।१२३	
१६.	श्री विमल प्रसाद ढुंगेल, महोत्तरी।	सन् १९५५ जून १४	एम.ए डि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
१७.	श्री शिव प्रसाद भेले, भक्तपुर।	सन् १९४९ फेब्रुअरी२२	एम.ए. बि.एल.	२०३५।८।२९	२०४८।७।२३	
१८.	श्री निलकण्ठ उपाध्याय, पर्वत।	वि.सं.२००७।१२।२७	एम.ए. बि.एल.	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	

Ω न्याय परिषद्को मिति २०५३।८।१८ को निर्णय अनुसार समेत कायम भएको जेठताक्रमानुसारको विवरण।

१९.	श्री बलराम विष्ट, काभ्रेपालाञ्चोक ।	वि.सं. २००९।४।२३	एम.ए. वि.एल.	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
२०.	श्री प्रेम वहादुर के.सी., पर्वत ।	सन् १९५० डिसेम्बर ७	एम.ए. वि.एल.	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
२१.	श्री देवेन्द्र राज शर्मा, बांके ।	सन् १९४८ जनवरी ११	बी.एस्सी. एल.एल.बी.	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
२२.	श्री माधवप्रसाद चालिसे, काठमाडौं ।	वि.सं.२००७।४।१	एम.ए. वि.एल.	२०३५।११।११	२०४८।७।२३	
२३.	श्री जनार्दन वहादुर खड्का, भोजपुर ।	सन् १९४९ फरवरी १५	वि.ए. डि.एल.	२०३६।११।२४	२०४८।७।२३	
२४.	श्री फणिन्द्र दत्त शर्मा, लमजुङ ।	वि.सं.२००७।८।५	वि.ए. डि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
२५.	श्री बलराम प्रसाद अधिकारी, सिराहा ।	सन् १९४२ अक्टोबर ७	वि.एं वि.एल	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
२६.	श्री दिपक कुमार कार्की, काठमाडौं ।	वि.सं.२०१४।६।१६	डि.एल.	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
२७.	श्री हरिवंश त्रिपाठी, पर्सा ।	सन् १९४९ जनवरी ४	पी.एच.डी वि.एल	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
२८.	श्री तेज वहादुर के.सी., रुपन्देही ।	वि.सं.२०१४।२।१९	एमसी.एल. एम.ए	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
२९.	श्री ठाकुर प्रसाद शर्मा, पर्वत ।	वि.सं. २००६।११।२५	एम.ए. वि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
३०.	श्री केदार प्रसाद चालिसे, रौतहट ।	वि.सं.२०११।८।४	डि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
३१.	श्री पुरुषोत्तम भण्डारी, जाजरकोट ।	वि.सं.२०१३।२।१२	डि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
३२.	श्री सुरेन्द्र वीर सिंह बस्नेत, काठमाडौं ।	वि.सं.२०११।३।१९	डि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
३३.	श्री महावीर प्रकाश श्रेष्ठ, धनकुटा ।	सन् १९४३ मे ८	आइ.ए.	२०३५।११।११	२०४८।७।२३	
३४.	श्री लेखनाथ शर्मा रेग्मी, स्याङ्जा ।	सन् १९४८ सेप्टेम्वर १०	वि.ए. वि.एल.	२०३७।४।६	२०४८।७।२३	
३५.	श्री दिनेश कुमार कार्की, भोजपुर ।	सन् १९५० अक्टोबर ९	एल.एल.एम एम.कम	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
३६.	श्री उदय प्रकाश चापागाई, भोजपुर ।	वि.सं.२०१२।५।२८	एम.ए. डि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
३७.	श्री शम्भु वहादुर खड्का, वारा ।	सन् १९५२ डिसेम्वर ६	एल.एल.एम एम.ए	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
३८.	श्री गिरीराज पौडेल, खोटाङ ।	वि.सं.२००९।१।७	वि.कम. वि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
३९.	श्री रामहरि शर्मा, काठमाडौं ।	वि.सं. १९९९।१	वि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
४०.	श्री जयराज जोशी, डोटी ।	वि.सं. २००२।८।२९	वि.ए.	२०३५।११।११	२०४८।७।२३	
४१.	श्री विष्णु प्रसाद पौडेल, भक्तपुर ।	वि.सं.२०००।१।१	एस.एल.सी.	२०३६।११।२४	२०४८।७।२३	

४२.	श्री नवराज उपाध्याय, ओखलढुंगा।	वि.सं.२००५।९।१५	वि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
४३.	श्री शम्भु वहादुर कार्की, ललितपुर।	वि.सं.२००३।३।१५	वि.ए. डि.एल.	२०४३।६।६	२०४८।७।२३	
४४.	श्री वेदराम पोखरेल, ओखलढुंगा।	वि.सं. २००४।६।१०	एम.ए. वि.एल.	२०४३।६।६	२०४८।७।२३	
४५.	श्री भरत प्रसाद अधिकारी, नुवाकोट।	वि.स.२००७।७।७	वि.कम. डि.एल.	२०४३।६।६	२०४८।७।२३	
४६.	श्री शारदा प्रसाद घिमिरे, काठमाण्डौं।	वि.सं.२०१०।९।२२	डि.एल.	२०३९।१२।७	२०४८।७।२३	
४७.	श्री रामचन्द्र राई, भोजपुर।	सन् १९५२ अगष्ट २१	वि.कम. वि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
४८.	श्री सहदेव प्रसाद वास्तोला, भक्तपुर।	सन् १९५३ जुलाई ११	वि.ए., डि.एल.	२०४३।६।६	२०४८।७।२३	
४९.	श्री पोषनाथ शर्मा, पर्वत।	वि.सं.२०१०।७।१९	एम.ए. ,वि.एल	२०४३।६।६	२०४८।७।२३	
५०.	श्री नारायण प्रसाद श्रेष्ठ, धनकुटा।	सन् १९४२ मे ५	वि.ए. वि.एल.	२०३९।१।१७	२०४८।७।२३	
५१.	श्री मुक्तिनाथ शर्मा नेपाल, धनुषा।	सन् १९४९ अगष्ट १२	वि.ए. वि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
५२.	श्री टंक वहादुर मोक्तान, इलाम।	वि.सं.२०१५।४।३	डि.एल.	२०३९।१२।७	२०४८।७।२३	
५३.	श्री प्रकाश राम मिश्र, भक्तपुर।	सन् १९५० जुलाई १३	वि.ए. डि.एल.	२०३९।१।१७	२०४८।७।२३	
५४.	श्रीमती मीरा खड्का, ललितपुर ।	वि.सं.२०१४।२।२	एम.ए. डि.एल.	२०३८।९।१०	२०४८।७।२३	
५५.	श्री जगन्नाथ ढकाल, तनहुं।	वि.सं.२०१५।५।१३	डि.एल.	२०३९।१।१७	२०४८।७।२३	
५६.	श्री प्रकाश कुमार काफ्ले, झापा।	वि.सं.२०१३।४।१७	डि.एल.	२०३९।१२।७	२०४८।७।२३	
५७.	श्री कृष्ण प्रसाद कोइराला, स्याङ्जा।	वि.सं.२०१२।३।३	डि.एल.	२०३९।१।१७	२०४८।७।२३	
५८.	श्री वम कुमार श्रेष्ठ, दाङ।	वि.सं.२०१४।७।१४	डि.एल.	२०३९।१।१७	२०४८।७।२३	
५९.	श्री केदार प्रसाद प्याकुरेल, मोरङ।	वि.सं. २०१०।३।९	वि.एस्सी. वि.एल.	२०३९।१।१७	२०४८।७।२३	
६०.	श्री चित्र देव जोशी, लमजुङ।	वि.सं.२०११।६।२२	एम.ए. डि.एल.	२०३९।१।१७	२०४८।७।२३	
६१.	श्री दामोदर प्रसाद अधिकारी, कास्की।	वि.सं.२०००।८।७	शास्त्री	२०३९।१।१७	२०४८।७।२३	
६२.	श्री डम्वर वहादुर शाही, डडेल्धुरा ।	सन्. १९५५ जुलाई १०	डि.एल.	२०३८।२।३०	२०४८।७।२३	
६३.	श्री विश्वम्भर प्रसाद श्रेष्ठ, कैलाली।	वि.सं.२०१६।६।२०	डिप.इन.ल.	२०४१।९।११	२०५०।१२।१५	
६४.	श्री ईश्वर प्रसाद खतिवडा, सुनसरी।	वि.सं.२०१५।११।२५	एम.ए. एल.एल.एम	२०३९।१२।७	२०५०।१२।१५	

६५.	श्री शिव प्रसाद पराजुली, भोजपुर ।	सन् १९४७ डिसेम्वर ५	वि.ए. वि.एल.	२०३६।११।२४	२०५०।१२।१५	
६६.	श्री कृष्ण प्रसाद वास्तोला, कास्की ।	सन् १९५२ अक्टोवर १	वि.ए., डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५०।१२।१५	
६७.	श्री वीर सिंह महरा, बैतडी ।	वि.सं. २००७।१२।१७	डिप.इन.ल.	२०३९।१२।१८	२०५०।१२।१५	
६८.	श्री उमेशराज पौडेल, काठमाण्डौ	वि.सं.२०१३।१।३	डिप.इन.ल.	२०३९।१२।७	२०५०।१२।१५	
६९.	श्री यज्ञप्रसाद बस्याल, रुपन्देही ।	वि.सं.२०१४।३।१	एम.ए. डिप.इन.ल.,	२०३९।१२।७	२०५०।१२।१५	
७०.	श्री नारायण प्रसाद दाहाल, संखुवासभा ।	सन् १९५२ अगष्ट १४	वि.ए. डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५०।१२।१५	
७१.	श्री आनन्द मोहन भट्टराई, कास्की ।	वि.सं.२०१६।३।१	पि.एच.डी. एम.ए.	२०४७।५।१५	२०५१।६।१८	
७२.	श्री मोहनरमण भट्टराई, झापा ।	वि.सं.२०११।६।२८	वि.ए. डिप.इन.ल.	२०४३।४।२६	२०५१।६।१८	
७३.	श्री हरि कुमार पोखरेल, झापा ।	वि.सं.२०१४।४।५	डिप.इन.ल	२०४०।८।२६	२०५१।६।१८	
७४.	श्री वीरेन्द्रकुमार बाटाजु, रुपन्देही ।	सन् १९४५ फरवरी १५	वि.ए. डिप.इन.ल	२०४३।४।२६	२०५१।६।१८	
७५.	श्रीमती सुष्मालता माथेमा, काठमाडौं ।	वि.सं.२०१६।१।२३	डिप.इन.ल	२०४१।३।१	२०५१।६।१८	
७६.	श्री हिमालयराज पाठक, डडेल्धुरा ।	वि.सं.२०१२।१२।८	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५२।४।२४	
७७.	श्री कुमारप्रसाद पोखरेल, सप्तरी ।	वि.सं.२०१३।१०।२०	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५२।४।२४	
७८.	श्री रमेश पोखरेल, ओखलढुङ्गा ।	वि.सं.२०१५।९।२६	डिप.इन.ल	२०४०।८।२६	२०५२।४।२४	
७९.	श्री इन्द्रमान कर्माचार्य, काठमाडौं ।	सन् १९४२ सेप्टेम्वर १२	एम.ए. वि.एल.	२०४०।१०।३	२०५२।४।२४	
८०.	श्री भीम वहादुर वोहरा, अछाम ।	वि.सं.२०११।७।१७	डिप.इन.ल	२०४१।३।१	२०५२।४।२४	
८१.	श्री गणेश पंजियार, धनुषा ।	वि.सं.२०१३।४।१६	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५२।४।२४	
८२.	श्री वीर वहादुर डांगी, सल्यान ।	वि.सं.२०१७।१।२७	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५२।४।२४	
८३.	श्री प्रकाश चन्द्र गजुरेल, सिन्धुली ।	वि.सं.२०१५।२।१६	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५२।४।२४	
८४.	श्री पुष्प बहादुर थापा, काठमाडौं ।	वि.सं. २००६।१	वि.ए. वि.एल.	२०३९।१२।१८	२०५२।४।२४	
८५.	श्री तेज वहादुर कार्की, धनुषा ।	वि.सं.२०१५।९।५	एल.एल. एम.	२०३९।१२।७	२०५२।४।२४	
८६.	श्री विष्णु देव पौडेल, तनहुं ।	वि.सं.२०१४।९।९	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५२।४।२४	
८७.	श्री शिव नारायण यादव, सप्तरी ।	वि.सं २०१५।४।५	डिप.इन.ल	२०४१।३।१	२०५२।४।२४	

८८.	श्री तीर्थराज देवकोटा, कास्की।	सन् १९४७ जुलाई २९	एम.ए. वि.एल.	२०४३।६।६	२०५२।४।२४	
८९.	श्री करुणानिधी शर्मा, स्याङ्जा।	सन् १९४७ मार्च १९	एम.पि.ए. वि.एल.	२०४३।६।६	२०५२।४।२४	
९०.	श्री नारायण प्रसाद धिताल, दाङ।	सन् १९५२ अक्टोवर ४	वि.ए. वि.एल.	२०४१।४।२९	२०५३।११।२३	
९१.	श्री शम्भुराम कार्की, मोरङ	वि.सं. २००७।७।१५	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
९२.	श्री टेकराज नेपाल, झापा	वि.सं.२०१३।७।१५	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
९३.	श्री भुपेन्द्रप्रसाद राई, धनकुटा।	सन् १९५४जून २६	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
९४	श्री दुर्गादत्त भट्ट, डडेल्धुरा	वि.सं.२०११।८।७	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
९५	श्री प्रेम राज ढकाल, सप्तरी।	वि.सं.२०१६।१०।१६	डिप.इन.ल	२०४१।९।११	२०५३।११।२३	
९६.	श्री पवन कुमार शर्मा, भक्तपुर।	वि.सं.२०१४।९।२०	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
९७	श्री चण्डिराज ढकाल, स्याङ्जा।	वि.सं.२०१६।३।५	एम.ए डिप.इन.ल	२०४१।३।१	२०५३।११।२३	
९८	श्री नरेन्द्र कुमार सिवाकोटी, झापा।	वि.सं.२०१३।८।१६	डिप.इन.ल	२०४०।८।२६	२०५३।११।२३	
९९	श्री सत्यराज गुरुङ, स्याङ्जा।	वि.सं.२०१३।७।२	डिप.इन.ल.	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
१००	श्री हेम राज पन्त, बैतडी।	वि.सं.२०१४।६।५	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
१०१	श्री विनोद प्रसाद शर्मा, धनुषा।	वि.सं.२०१३।९।१५	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
१०२	श्री गुणराज ढुंगेल, सुनसरी	वि.सं.२०१७।२।७	डिप.इन.ल	२०४१।९।११	२०५३।११।२३	
१०३	श्री बावुराजा कार्की, ओखलढुङ्गा।	वि.सं.२०१६।४।१०	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
१०४	श्री महेन्द्रराज गौतम, तेह्रथुम।	वि.सं.२०१२।१०।१५	डिप.इन.ल	२०४१।३।१	२०५३।११।२३	
१०५	श्री बालकृष्ण उप्रेती,सर्लाही।	वि.सं.२०१५।९।१४	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
१०६	श्री रामकृष्ण खनाल, तनहुं	वि.सं.२०१०।४।१०	डिप.इन.ल	२०३९।३।२२	२०५३।११।२३	
१०७	श्री मेघनाथ भट्टराई, झापा	वि.सं.२०१३।१।२६	डिप.इन.ल	२०४१।९।११	२०५३।११।२३	
१०८	श्री देवराज श्रेष्ठ, मोरङ।	सन् १९४६ जुन ६	वि.ए.वि.एल	२०४०।८।२६	२०५३।११।२३	
१०९	श्री वीरेन्द्रकुमार कर्ण, सिराहा।	वि.स.२०१५।३।२२	डिप.इन.ल,	२०४१।३।१	२०५३।११।२३	
११०	श्री हरिप्रसाद बगाले, लमजुङ।	वि.सं.२०१६।२।१०	एल.एल.एम	२०४१।३।१	२०५३।११।२३	
१११.	श्री लेखनाथ घिमिरे, रामेछाप।	वि.सं.२०१६।२।४	डिप.इन.ल	२०४२।३।२	२०५३।११।२३	
११२.	श्री अवध विहारी प्रसाद सिन्हा, रौतहट।	वि.सं.२०१५।९।२३	डिप.इन.ल	२०४२।३।१०	२०५३।११।२३	
११३.	श्री रामकृष्ण भट्ट, बैतडी।	वि.सं. २०१४।२।२७	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
११४	श्री पद्मराज भट्ट, डडेल्धुरा	वि.सं.२०११।४।१०	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	
११५	श्रीमती प्रभा वस्नेत, काठमाडौं।	वि.सं.२०१६।१।१५	एम.ए, डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५३।११।२३	

११६.	श्री नारायणप्रसाद श्रेष्ठ, संखुवासभा ।	वि.सं.२०१४।१२।१२	एम.ए., डिप.इन.ल	२०४२।३।२	२०५३।११।२३	
११७.	श्री माधवप्रसाद पोखरेल, सिन्धुली ।	वि.सं.२०१७।१०।१२	वि.एल.	२०४२।३।२	२०५३।११।२३	
११८	श्री महेश प्रसाद पुडासैनी, काठमाडौं ।	वि.सं.२०१७।३।२७	डिप.इन.ल	२०४३।४।२६	२०५३।११।२३	
११९	श्री भीम कुमार ओझा, पांचथर ।	वि.सं.२०१४।८।१०	डिप.इन.ल	२०४३।४।२६	२०५३।११।२३	
१२०	श्री वालेन्द्र रुपाखेती, कपिलबस्तु ।	वि.सं.२०१७।५।४	डिप.इन.ल	२०४१।९।११	२०५८।१।५	
१२१	श्री विनोदमोहन आचार्य, कास्की ।	वि.सं.२०१४।९।७	डिप.इन.ल	२०४३।४।२६	२०५८।१।५	
१२२	श्री भोलानाथ चौंलागाईं, रामेछाप ।	वि.सं.२०१२।९।४	डिप.इन.ल	२०४३।४।२६	२०५८।१।५	
१२३	श्री अजयराज उपाध्याय, रौतहट ।	वि.सं.२०१४।४।३२	एल.एल.एम., एम.ए	२०४०।८।२६	२०५८।१।५	
१२४	श्री अच्यूत विष्ट, ललितपुर	वि.सं.२०१७।३।२७	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५८।१।५	
१२५	श्री यज्ञराज भट्ट, प्यूठान ।	वि.सं.२०१४।१।९	डिप.इन.ल	२०४३।४।२६	२०५८।१।५	
१२६	श्री शेखर प्रसाद पौडेल, रामेछाप ।	वि.सं.२०१५।१२।३०	एल.एल.एम.	२०४१।३।१	२०५८।१।५	
१२७	श्री वालचन्द्र शर्मा, पर्वत ।	वि.सं.२०१२।९।२१	डिप.इन.ल	२०३९।१२।७	२०५८।१।५	
१२८	श्री रामप्रसाद अधिकारी, दाङ ।	वि.सं.२०१४।८।२५	डिप.इन.ल	२०४२।३।२	२०५८।१।५	
१२९	श्री इश्वरराज आचार्य, कास्की ।	वि.सं.२०१६।११।२७	डिप.इन.ल	२०४२।१०।११	२०५८।१।५	
१३०	श्री इन्द्रवहादुर कार्की, सर्लाही ।	वि.सं.२००९।८।८	डिप.इन.ल	२०४३।४।२६	२०५८।१।५	
१३१	श्री गोपाल भट्टराई, इलाम	वि.सं.२०१७।१।९	डिप.इन.ल	२०४१।९।११	२०५८।१।५	
१३२	श्री रामप्रसाद ओली, झापा	वि.सं.२०१८।५।१	एम.सि.एल.	२०४५।३।८	२०५८।१।५	
१३३	श्री जगतप्रसाद श्रेष्ठ, पर्बत	वि.सं.२०१३।८।२१	डिप.इन.ल	२०४३।४।२६	२०५८।१।५	
१३४	श्री राजेशकुमार काफ्ले, रामेछाप ।	वि.स. २०१७।१।१	एल.एल.एम	२०४२।३।२	२०५८।१।५	

परिच्छेद - तीन

न्याय परिषद्को एक दशक

- काशीराज दाहाल
सचिव, न्याय परिषद्

नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को व्यवस्थानुसार न्यायाधीशको नियुक्ति, सरुवा, अनुशासन सम्बन्धी कारवाही, वर्खासी र न्याय प्रशासन सम्बन्धी अन्य कुराहरुको सिफारिश वा परामर्श दिनु न्याय परिषद्को मुख्य काम हो । यसको अतिरिक्त सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीश वा पुनरावेदन अदालतका मुख्य न्यायाधीशलाई न्यायिक जाँचबुझको काममा वा खास अवधिको कानून वा न्याय सम्वन्धी अनुसन्धान, अन्वेषण वा राष्ट्रिय सरोकारको अन्य कुनै काममा लगाउन श्री ५ मा परामर्श चढाउनु तथा पुनरावेदन अदालत वा जिल्ला अदालतको न्यायाधीशलाई त्यस्तो काममा वा निर्वाचन जस्ता काममा लगाउनको लागि प्रधान न्यायाधीशमा परामर्श प्रदान गर्ने काम पनि संविधानले न्याय परिषद्लाई तोकेको छ । पुनरावेदन वा जिल्ला अदालतको कुनै न्यायाधीशले कार्य क्षमताको अभाव वा खराव आचरण भएकोले वा आफ्नो पदीय कर्तव्यको पालना इमान्दारीपूर्वक नगरेमा निजको पदबाट मुक्त गर्न वा खराव आचरणमा मुद्दा चलाउने सम्वन्धमा जाँचबुझ समिति गठन गरी जाँचबुझ गराउने र पद मुक्त गर्न र मुद्दा चलाउन श्री ५ मा सिफारिश गर्ने काम पनि संविधान वमोजिम न्याय परिषद्मा रहेको छ । न्याय परिषद्को संरचना संविधानको नवीनतम् उपज हो जो अन्य मुलुकका लागि पनि अनुकरणीय हुँदै गएको छ ।

संविधानले आत्मसात गरेको न्याय परिषद्को व्यवस्थालाई प्रभावकारी वनाउन न्याय परिषद्को अधिकार र कर्तव्यका सम्वन्धमा थप व्यवस्था गर्न न्याय परिषद् ऐन, २०४७ जारी भएको छ । यस ऐन अनुसार न्याय परिषद्ले नेपाल अधिराज्यको संविधान र अन्य कानून बमोजिम विभिन्न तहको न्यायाधीश पदमा नियुक्त हुन योग्यता पुग्ने व्यक्तिको अभिलेख राख्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । कुनै व्यक्तिलाई न्यायाधीशको पदमा नियुक्तिको लागि सिफारिश गर्दा न्याय परिषद्ले संविधान र अन्य कानून वमोजिम विभिन्न तहको न्यायाधीश पदमा नियुक्त हुन चाहिने योग्यताको अतिरिक्त वरिष्टता तथा अनुभव, विषयवस्तुको ज्ञान, कार्यकुशलता, इमान्दारीता, निष्पक्षता र नैतिक आचरण जस्ता कुराहरुको दृष्टिकोणबाट समेत मूल्यांकन गर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

न्यायाधीशको नियुक्ति, सरुवा तथा आचरण सम्वन्धमा वस्तुनिष्ठ भई मूल्यांकन गर्ने पद्धति न्याय परिषद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५४ मा अपर्याप्त रहेको महशुश भई मिति २०५६।९।२९ मा सो नियमावली खारेज गरी न्याय परिषद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ श्री ५ वाट स्वीकृत भई जारी भएको छ । यो नियमावलीले न्यायाधीशको मूल्यांकन कार्य सम्पादन निरीक्षण प्रतिवेदनको आधार एवम् कार्य सम्पादन मूल्यांकनको स्तरको आधारमा गर्नको लागि न्यायाधीशको कार्य सम्पादन सम्वन्धी अभिलेखहरु अद्यावधिक राख्ने व्यवस्था गरेको छ । न्यायाधीश हुन योग्यता पुगेका नेपाल न्याय सेवाका अधिकृत एवं सेवा वाहिरका कानून व्यवसायी तथा प्राध्यापनमा संलग्न कानूनविद्हरुको प्राप्त विवरण एवं सूचनाका सम्वन्धमा आवश्यक छानविन गरी सम्वन्धित निकायहरु संग समन्वय गर्न न्याय परिषद्ले तोकेको परिषद्को एकजना सदस्यको अध्यक्षतामा सात सदस्यीय समन्वय समिति रहने व्यवस्था गरेको छ । न्यायाधीशलाई क्षमतावान र आचरणयुक्त वनाई राख्न निजहरुको कार्य क्षमता वा आचरणको आवधिक मूल्यांकनका आधारहरु, कार्य क्षमताको अभावका आधारका स्थितिहरु, पदीय कर्तव्यको इमान्दारीपूर्वक पालन नगरेको आधारहरु पनि न्याय परिषद् ऐन, २०४७ को पहिलो संशोधन (२०५०) ले तोकेको छ । न्यायाधीशले आफ्नो पदीय दायित्व इमान्दारीपूर्वक निर्वाह नगरेको वा निजमा कार्य क्षमताको अभाव भएको वा खराव आचरण भएको छ भन्ने लागेमा कुनै पनि व्यक्तिले भए सम्मको सवुद प्रमाण संलग्न गरी सचिवालयमा उजुरी दिन सक्ने र सो उजुरीको आधारमा सचिवालयले

प्रारम्भिक छानविन गर्ने र प्रारम्भिक जाँचबुझबाट वा कुनै न्यायाधीशको विरुद्ध लागेको आरोपका सम्बन्धमा उच्च स्तरमा जाँचबुझ गराउनु पर्ने देखिएमा न्याय परिपद्ले जाँचबुझ समिति गठन गर्ने व्यवस्था न्याय परिपद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ समेतले गरेको छ । न्याय परिषदले न्यायाधीशहरुको वैयक्तिक विवरण,, सम्पत्ति विवरण, कार्य प्रगति विवरण, कार्य सम्पादन मूल्यांकन विवरणहरु राख्ने तथा अद्यावधिक गर्ने कामहरु पनि सचिवालय मार्फत गराउने व्यवस्था छ । न्यायाधीशको क्षमता विकास गराउनको लागि न्याय परिषद्ले समय समयमा सेमिनार, गोष्ठी, अन्तरक्रिया, कार्यशाला, पुनर्ताजगी प्रशिक्षण जस्ता कार्यक्रमहरु न्याय परिषद् सचिवालय मार्फत गराउने व्यवस्था गरेको छ ।

न्याय परिषद्ले यही २०५८ साल पौष ३ गते आफ्नो स्थापनाको एघार वर्ष पार गर्दैछ । कुनै संवैधानिक अंगको काम कारवाहीको मूल्यांकन एक दशकको छोटो अवधिमा गर्नु त्यति परिपक्व भइसकेको मान्न मिल्दैन । यसको संस्थागत विकासको निम्ति पनि केही समय लाग्ने नै हुन्छ । त्यसमा पनि भरखरै प्रजातान्त्रिक संस्कारको अभ्यासमा लागेको नेपाली परिवेश र राष्ट्रिय संरचनाका सम्पूर्ण अंगहरुको काम कारवाहीमा पूर्ण परिपक्वता आइनसकेको वर्तमान प्ररिप्रेक्ष्यमा न्याय परिषद्को एक दशकको अभ्यास पूर्ण सफल रहयो भनि दावागर्न सकिन्न तथापि एक दशकमा यसले गरेका कामहरुलाई नजरअन्दाज गर्ने अवस्था भने छैन । यस अवधिमा मूलतः न्याय परिषद्ले आफ्नो विशिष्ट पहिचान स्थापित गराउन र आफ्नो औचित्यतालाई प्रष्ट्याउन सफल भएको छ । सर्वोच्च अदालत देखि जिल्ला अदालत सम्मका न्यायाधीशहरुको नियुक्ति र सरुवा को सिफारिश न्याय परिषद्बाट भएको छ । यसैगरी राजस्व न्यायाधीकरण तथा विशेष अदालतहरुमा हुने नियुक्तिमा पनि न्याय परिषद्को सिफारिशको भूमिका रहेको छ । प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभाका निर्वाचनहरुमा न्यायाधीशहरुलाई निर्वाचन अधिकृतको रुपमा खटाउने तथा निर्वाचन सम्बन्धी मुद्दाहरुको सुनुवाईको लागि गठन हुने निर्वाचन अदालतहरुमा न्यायाधीशहरुलाई खटाउने काम पनि न्याय परिषद्कै सिफारिशमा हुँदै आएको छ । जाँचबुझ आयोग ऐन, २०२६ अन्तर्गतका न्यायिक जाँचबुझका कामहरु पनि न्याय परिषद्को सिफारिशमा न्यायाधीशहरुबाट हुने गरेको छ ।

वि.सं. २०४७ साल कार्तिक २३ गते नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ जारी भएपछि क्रियाशील भएको यस संवैधानिक निकायले २०४७ साल पौष ३ गते आफ्नो प्रथम बैठक बसी कार्य प्रारम्भ गरेको देखिन्छ । एक दशकको अवधिमा मिति २०५८ मंसीर मसान्त सम्ममा १२९ वटा औपचारिक बैठक बसेको छ । यी बैठकहरुबाट बसी न्याय परिपद्ले विशेषतः देहायका विषयमा सिफारिश तथा परामर्श गर्ने निर्णयहरु गरेको छ :-

- सर्वोच्च अदालतमा रिक्त रहेको न्यायाधीश तथा थप भएको अस्थायी न्यायाधीशको नियुक्तिको लागि नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम योग्यता पुगेका न्यायाधीशहरु एवं कानून व्यवसायीहरु मध्येवाट नियुक्तिको लागि सिफारिश गरेको ।
- पुनरावेदन अदालतमा रिक्त भएका मुख्य न्यायाधीश, न्यायाधीश र अतिरिक्त न्यायाधीश पदमा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम योग्यता पुगेकाहरु मध्ये कार्यरत रहेका न्यायाधीशहरु एवं कानून व्यवसायीहरु मध्येबाट नियुक्तिको सिफारिश गरेको ।
- जिल्ला अदालतमा रिक्त रहेका तथा थप हुन आएको न्यायाधीश पदमा नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ बमोजिम योग्यता पुगेकाहरु मध्ये नेपाल न्याय सेवा रा.प.द्वितीय श्रेणीको पदमा कम्तिमा चार वर्ष सेवा अवधि पुगेका अधिकृतहरु मध्ये कार्य सम्पादन मूल्यांकनको स्थिति, आचरणगत विषयहरुको अध्ययन गरी सबै समूहबाट प्रतिनिधित्व हुने गरी न्यायाधीश पदमा नियुक्तिको लागि सिफारिश गर्दै आएको ।
- पुनरावेदन अदालतका मुख्य न्यायाधीश, न्यायाधीश एवं अतिरिक्त न्यायाधीश र जिल्ला अदालतका न्यायाधीशलाई देशको विभिन्न भौगलिक क्षेत्रको अनुभव दिलाउने गरी नेपाल अधिराज्यको १६ वटा पुनरावेदन अदालत र ७५ वटा जिल्ला अदालतहरुमा कार्यरत

न्यायाधीशहरुलाई पालैपालो सुगम र दुर्गम क्षेत्रको अनुभव दिलाउने गरी सरुवा गर्ने सिफारिश गरेको ।

- नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ८७ बमोजिम कार्य क्षमताको अभाव वा खराव आचरण भएको वा इमान्दारीपूर्वक आफ्नो पदीय कर्तव्य पालना नगरेको आधारमा बर्खासी र अनुशासन सम्वन्धी कारवाही गर्न न्याय परिपद् ऐन, २०४७ को दफा ४क. को देहाय (१), (२) र (३) बमोजिमको आधारहरु उल्लेख गरि न्याय परिपद् सचिवालयमा पर्न आएको लिखित उजुरी वा पत्रपत्रिका मार्फत वा मौखिक रुपमा न्याय परिपद् सचिवालयमा पर्न आएका उजुरी गुनासा र टिका टिप्पणीहरु समेतको आधारमा कारवाही हुदैं आएको त्यसमा पनि हालको व्यवस्था अनुसार यस आर्थिक वर्षदेखि सम्बन्धित अदालत, नागरिक समाज, कानून व्यवसायीहरुसंग सचिवालयको तर्फबाट बुझी न्याय परिपद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ बमोजिमको प्रारम्भिक प्रतिवेदन पेश भएपछि सो प्रतिवेदनका आधारमा न्याय परिपद् ऐन, २०४७ को दफा ५ बमोजिम पुन: प्रारम्भिक जाँचबुझ गर्न वा आवश्यकता अनुसार जाँचबुझ समिति गठन गरी सो समितिले दिएको प्रतिवेदनलाई समेत मध्येनजर राखी कसुरको गम्भीरताको आधारमा आरोपित न्यायाधीशलाई पद मुक्त गर्न आवश्यक कारवाही वा सचेत गराउने वा आधारहीन उजुरीहरु तामेलीमा राख्ने गरेको ।
- न्याय परिपद्को स्थापनाकालदेखि हालसम्म विभिन्न जिल्ला अदालतका जिल्ला न्यायाधीशहरुले खराव आचरण गरेको वा अनुशासनहीन काम गरेको भन्ने समेत उजुरीका आधारमा मिति २०५८ मंसीर मसान्त सम्ममा सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशको अध्यक्षतामा विभिन्न मितिमा ५ वटा समिति गठन भएको र पुनरावेदन अदालतका मा.न्या.हरुको अध्यक्षतामा समेत जाँचबुझ समिति गठन भएको । जाँचबुझ समितिहरुको सिफारिशको आधारमा दुई जना जिल्ला न्यायाधीशलाई पद मुक्त गर्ने सिफारिश भएको, अर्को दुई जना जिल्ला न्यायाधीशले कारवाहीयुक्त अवस्थामा नै पदबाट राजीनामा दिई पदमुक्त भएको, केही जिल्ला न्यायाधीशहरुलाई जाँचबुझ समितिको सिफारिश अनुसार परिषद्ले सचेत गराएको, केही जिल्ला न्यायाधीशहरु उपर परेका उजुरीहरुको आधारमा पुनरावेदन अदालतका न्यायाधीशको अध्यक्षतामा जाँचबुझ समिति गठन गरी सो समितिको सिफारिशको आधारमा केही जिल्ला न्यायाधीशहरुलाई सचेत गराइएको र केहीको हकमा कारवाही चलिरहेको ।
- नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ९२ मा न्याय परिपद्को परामर्शबाट न्यायाधीशहरुलाई न्यायिक जाँचबुझको काममा वा केही खास अवधिको कानून वा न्याय सम्वन्धी अनुसन्धान, अन्वेषण वा राष्ट्रिय सरोकारको अन्य कुनै काममा खटाउन सकिने हुंदा श्री ५ को सरकार वा अन्य संवैधानिक निकायहरुबाट माग भई आए बमोजिम राजस्व न्यायाधीकरण, प्रशासकीय अदालत, नगर विकास समितिको पुनरावेदन समिति, राष्ट्रिय सरोकारका घटनाको जाँचबुझको लागि श्री ५ को सरकारले न्यायाधीशलाई खटाउन अनुरोध गरेमा त्यस्तो जाँचबुझ समितिको अध्यक्ष वा सदस्य पदमा, निर्वाचन अदालत र निर्वाचन अधिकृतको रुपमा काममा लगाउने गरी न्याय परिपद्बाट परामर्श र सहमती दिंदै आएको ।
- न्याय परिपद् ऐन, २०४७, न्याय परिपद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६, न्याय प्रशासन ऐन, २०४८, जाँचबुझ आयोगको (सेवा शर्त) नियमावली, २०५१, पुनरावेदन अदालतहरुको अस्थायी इजलास कायम गर्ने र न्यायाधीश तोक्ने विपय तथा सर्वोच्च अदालत, पुनरावेदन अदालत तथा जिल्ला अदालत नियमावलीमा संशोधन गर्ने विपय लगायत न्यायिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान एवं न्याय सेवा तालीम केन्द्रको स्वरुप निर्धारण गर्ने जस्ता न्याय प्रशासन सम्वन्धी काम कारवाहीमा सिफारिश प्रदान गरिएको ।

स्थापना कालदेखि २०५८ मसीर मसान्तसम्म न्याय परिषद्मा परेका उजुरीहरुको विवरण

क्र सं	आर्थिक वर्ष	नाम उल्लेख भएका उजुरी	बेनामी उजुरी	अन्य निकाय बाट प्राप्त उजुरी	जम्मा उजुरी	प्रारम्भिक रुपमा तामेली	जाँचबुझ समिति गठन	कारवाही भएको	कैफियत
१	स्थापनाकाल देखि ०५३ आषाढ मसान्तसम्म	३१	१९	१८	६८	-	५	१०	
२	०५३।५४	२०	३	१	२४				
३	०५४।५५	१९	६	२	२७	२			
४	०५५।५६	४०	९	४	५३	२	१	१	
५	०५६।५७	३३	११	२	४६	२५	१	०	
६	०५७।५८	८	३	०	११	१२	१	१	
७	०५८।५९	१४	४	-	१८	-	-	-	
	जम्मा	१६५	५५	२७	२४७ #	४१*	८ψ	१२*	

न्याय परिषद्ले आफ्ना काम कारवाहीलाई पारदर्शी एवं समयानुकूल बनाउने तर्फ क्रियाशील रही आएको छ । न्याय परिषद् सचिवालयले न्याय सेवा आयोगको सचिवालयको रुपमा पनि काम गर्नु पर्ने हुंदा नेपाल न्याय सेवाका राजपत्रांकित अधिकृत कर्मचारीहरुको वैयक्तिक विवरण, कार्य सम्पादन मूल्यांकन लगायत सेवा सम्बन्धी सम्पूर्ण विवरणहरुका अभिलेख राख्ने र समय समयमा अद्यावधिक गर्ने कार्यको जिम्मेवारी पनि लिनु पर्ने हुन्छ । यसका अतिरिक्त नेपाल न्याय सेवाका राजपत्रांकित अधिकृतहरुको नियुक्ति, सरुवा वा बढुवाको सिफारिश वा त्यस्ता अधिकृतहरुलाई विभागीय सजायको सिफारिश गर्ने समेतका सम्बन्धमा न्याय सेवा आयोगबाट भएको निर्णयको अभिलेख तयार गरी राख्ने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने कार्यहरु पनि न्याय परिषद् सचिवालयले गर्नु पर्दछ । आफ्ना काम कारवाहीलाई व्यवस्थित एवं प्रभावकारी ढंगले सम्पन्न गर्न आवश्यक कानूनी तथा संरचनागत पूर्वाधारहरुको निर्माण गर्दै अझ बढी व्यवस्थित, शिघ्र तथा पारदर्शी बनाउने क्रममा निम्न नीति, कार्यक्रम र पद्धतिहरुको शुरुवात गरी क्रमबद्ध रुपमा संचालन गर्न निश्चित योजना सहितको कार्यको प्रारम्भ आर्थिक वर्ष देखि गरेको छ :-

- *आधार र कारण खोलेर नियुक्तिको सिफारिश गर्ने प्रक्रियाको प्रारम्भ* :- न्यायिक निकायमा हुने नियुक्तिको प्रक्रियालाई व्यवस्थित बनाइएको छ । न्याय परिषद्का सदस्यको अध्यक्षतामा सात सदस्यीय समन्वय समितिको गठन भई सो समितिको सिफारिश समेतलाई आधार लिई नियुक्ति गर्ने पद्धतिको शुरुवात भएको छ । नियुक्तिका लागि संविधान, ऐन र नियमका विभिन्न आधारहरु उल्लेख गरी कारण खोली सिफारिश गर्ने प्रक्रिया प्रारम्भ गरिएको छ ।
- *न्यायाधीशको कार्य सम्पादन मूल्यांकन वस्तुनिष्ठ आधारमा गर्ने पद्धतिको विकास* :- न्याय परिषद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ ले न्यायाधीशद्वारा सम्पादित कामको स्थितिको मूल्यांकनका विभिन्न सूचकहरुको आधारमा मूल्यांकन गरी उत्तम, मध्यम, सामान्य र

यी उजुरीहरु मध्ये केही छानवीनको क्रममा र केही छानवीन भई निर्णय हुनसम्म बाँकी रहेको ।

* जम्मा तामेली र कारवाहीको लागि निर्णित उजुरी संख्या ५३ ।

ψ उपर्युक्त ८ वटा जाँचबुझ समितिका अतिरिक्त न्याय परिषद्का सचिवको तहवाट गरिएको प्रारंभिक जाँचबुझ र पु.वे.अ.का मा.मु.न्या.हरुवाट उजूरीका सम्बन्धमा बुझी प्रतिवेदन पेश गर्ने भन्ने विषय माथिको आकडामा समावेश नभएको ।

निराशाजनक गरी चार स्तरमा (Rating) वर्गीकरण गरी सोही अनुरुप न्यायाधीशको कार्य सम्पादन मूल्यांकन गर्ने पद्धतिको विकास गरिएको छ ।

- *उजुरी सम्बन्धी व्यवस्थाको शीघ्र कारवाहीको व्यवस्था र छानवीनमा टोली खटाउने कार्यको प्रारम्भ* :- न्यायाधीशहरुबाट भएका काम कारवाहीको सम्बन्धमा उजुरी सुन्ने प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्न न्याय परिषद् सचिवालयमा उजुरी पेटीकाको व्यवस्था गरिएको छ । जुन सुकै माध्यमबाट पर्न आएका उजुरीको छानविन, अनुसन्धानको कार्यलाई शिघ्रता दिन निश्चित अवधि भित्र उजुरीको टुंगो लगाउने व्यवस्था प्रारम्भ गरिएको छ । उजुरीको गांभिर्यता हेरि सचिवालयबाट टोली खटाई विवरण प्राप्त गर्ने, समिति गठन गरी छानविन गर्ने आदि व्यवस्था गरिएको छ । सचिवालयको तर्फबाट टोली खटाई छानविन एवं विवरण प्राप्त गर्ने प्रक्रियाको थालनी भएकोमा विभिन्न ठांउहरुबाट स्वागतयोग्य प्रतिक्रियाहरु प्राप्त भएका छन् ।
- *न्यायिक अनुशासन कायम राख्न अनुगमन प्रकृयाको प्रारम्भ* :- न्यायिक स्वच्छता कायम राख्न तथा न्याय प्रशासनलाई जनमुखी बनाउन न्याय परिषद् र नेपाल कानून व्यवसायी परिषद्को अनुशासन समिति बीच समन्वय कायम गरी न्यायको स्वच्छ प्रवाहमा प्रभाव पार्ने व्यक्तिहरुका उपर छानविन गरी कारवाही गर्न सहकार्य गर्ने समझदारी बनेको छ । यसैगरी न्याय परिषद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ को नियम २४ ले न्यायाधीशले पालन गर्नु पर्ने आचार संहिताको पालना गरे नगरेको विषयमा छानविन गरी सम्बन्धित न्यायाधीशको कार्य सम्पादनको मूल्यांकन, नियुक्ति तथा सरुवा गर्दा विचार गरिने भन्ने व्यवस्था भए अनुरुप न्याय परिषद् सचिवालय मार्फत न्यायाधीशको आचार संहिता, २०५५ को पालना भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने र सो को आधारमा मूल्यांकन गर्ने पद्धतिको विकास भएको छ । । न्यायाधीशले आफ्नो सम्पत्तिको विवरण न्याय परिषद् सचिवालय समक्ष पेश गर्नु पर्ने र प्रत्येक दुई । दुई वर्षमा अद्यावधिक गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुरुप सम्पत्ति विवरण दाखिल भई सकेको छ ।
- *न्यायकर्मीको क्षमता विकासका कार्यक्रमको सञ्चालन* :- दक्ष न्यायाधीशहरुबाट मात्र जनताको न्यायिक अधिकारका संरक्षण हुन सक्छ भन्ने मान्यतालाई दृष्टिगत गरी न्यायाधीशहरुलाई कानून र न्याय क्षेत्रमा विकसित नवीनतम् अवधारणाहरुको सैद्धान्तिक एवं व्यवहारिक ज्ञान दिलाउन र न्यायाधीशहरु बीच अनुभवको आदान प्रदान गर्न गोष्ठी, सेमिनार, पुनर्ताजगी, प्रशिक्षण जस्ता कार्यक्रमहरु न्याय परिषद् सचिवालय मार्फत संचालन गर्दै जाने कार्य योजना भए अनुसार लक्षित समूहको आवश्यकता र माग अनुरुपकै विषयहरुमा प्रशिक्षण, कार्यशाला एवं अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरु संचालन गर्न विषयवस्तुको चयनको प्रक्रिया प्रारम्भ गरि कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिएको छ ।
- *अभिलेख प्रणालीमा सुधार* :- न्याय परिषद् ऐन, २०४७ तथा न्याय परिषद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ ले व्यवस्था गरे बमोजिम अधिराज्यभर कार्यरत न्यायाधीशहरुको सेवा सम्बन्धी पूर्ण र अद्यावधिक विवरण तयार पारी यसलाई अझ बढी व्यवस्थित र परिणाममुखी बनाउन सबै प्रकारका अभिलेखहरु कम्प्यूटरमा प्रोग्रामिङ गरी न्याय परिषद् सचिवालयलाई न्यायिक सूचना केन्द्र (Judicial Information Bank) को रुपमा विकसित गर्ने योजना रहेको छ । यसैगरी दीर्घकालीन न्यायिक जनशक्तिको आपूर्तिको लागि योग्य व्यक्तिहरुको विवरण संकलन गर्ने कार्य गरिदैं आएको छ ।
- *सरुवा गर्दा आधार र कारण खुलाउने पद्धतिको शुरुवात* :- न्याय परिषद् तथा न्याय सेवा आयोगले न्यायाधीश एवं न्याय सेवाका अधिकृतहरुको सरुवा गर्दा पारदर्शी र न्यायपूर्ण होस् भन्ने उद्देश्यले सरुवा गर्दा आधार र कारण खुलाउने पद्धतिको शुरुवात गरेको छ ।
- *क्यालेण्डर पद्दतिको विकास* :- न्याय परिषद् र न्याय सेवा आयोगले वर्ष भरी गर्ने काम कारवाहीहरुको लागि क्यालेण्डर तयार गरी सबै काम कारवाही क्यालेण्डर प्रणालीमा संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउन गृहकार्य भैसकेको छ ।
- *सूचना संप्रेषणको नयां व्यवस्था* :- न्याय परिषद् र न्याय सेवा आयोगका काम कारवाहीहरु वस्तुनिष्ट एवं पारदर्शी ढंगले सञ्चालन भएको सूचना प्रवाह गर्ने प्रयोजनको लागि समय

समयमा सचिवालयबाट बुलेटिन, प्रतिवेदन तथा स्मारिका जस्ता सूचनामूलक सामाग्रीहरुको प्रकाशन गर्ने कार्ययोजना तयार गरी सो अनुरुप प्रतिवेदन र बुलेटिनको प्रकाशन प्रारम्भ गरिएको छ ।

- *अनुसन्धानमूलक संस्थाको रुपमा विकसित गर्ने योजनाको प्रारुप तयार* :- नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ ले परिकल्पना गरेको स्वतन्त्र र सक्षम न्याय प्रणालीको विकासको लागि न्यायिक जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गराउने तथा न्यायपालिकाको संस्थागत सुदृढीकरणमा समयानुकूल सुधार गरी प्रभावकारी बनाउन न्याय परिपद् र न्याय सेवा आयोगलाई अन्वेषण एवं अनुसन्धानमूलक संस्थाको रुपमा समेत विकसित गर्दै लाने तथा न्याय परिपद्लाई न्याय प्रशासनसंग सम्वन्धित ऐन कानूनमा सुधार गर्ने प्राज्ञिक एवं अनुसन्धानमूलक संस्थाको रुपमा प्रवर्द्धन र विकास गर्ने नीति अनुरुप योजनाको प्रारुप तयार भएको छ । यसै अनुरुप सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीशहरु तथा पुनरावेदन अदालतका माननीय मुख्य न्यायाधीशहरुको नवौं सम्मेलन २०५८ ले न्याय परिपद् ऐन, २०४७, न्याय सेवा आयोग ऐन, २०४८, नेपाल न्याय सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन, नियुक्ति, सरुवा तथा बढुवा) नियमहरु, २०५१, न्याय परिपद् (कार्यविधि) नियमावली, २०५६ तथा न्याय सेवा आयोग (कार्यविधि) नियमावली, २०२१ लगायतका नेपालको न्याय प्रशासनसंग सम्वन्धित ऐन तथा नियमावलीहरुमा समयानुकूल सुधार गर्ने सम्बन्धमा अध्ययन गरि सुझाव पेश गर्न न्याय परिपद्को सदस्यको अध्यक्षतामा न्याय परिपद्को सचिव, सर्वोच्च अदालतको रजिष्टार, कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालयको सचिव तथा नायव महान्यायधिवक्ता समेत रहेको एक समिति गठन गर्ने निर्णय गरेको छ ।

उपर्युक्त योजनाहरु कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा गत वर्ष सर्वोच्च अदालत, पुनरावेदन अदालत र जिल्ला अदालतका न्यायाधीशहरुको क्षमता विकास गर्ने उद्देश्यले विभिन्न मिति र स्थानमा अन्तरक्रिया, कार्यशाला तथा प्रशिक्षण कार्यक्रमहरु सम्पन्न भएका छन् । गत आर्थिक वर्षमा सम्पन्न भएका उल्लिखित प्रशिक्षण कार्यक्रमहरुलाई समेटी न्याय परिपद् सचिवालयले पुस्तकाकार रुपमा प्रतिवेदन समेत प्रकाशित गरी सकेको छ । न्याय परिपद् तथा न्याय सेवा आयोगको नियमित गतिविधिहरु समाविष्ट भएको सूचनामूलक 'बुलेटिन' पनि निरन्तर रुपमा प्रकाशित गर्ने योजना रहेको छ । न्यायाधीशहरु तथा न्याय सेवाका अधिकृतहरुको व्यक्तिगत विवरणहरु कम्प्यूटरमा अद्यावधिक गर्ने कार्य पनि सम्पन्न भएको छ । भौतिक साधनहरुको विकासतर्फ सचिवालयलाई श्री ५ को सरकारद्वारा विनियोजित वजेटबाट गत वर्ष केही सवारी साधनहरु, कम्प्यूटरहरु, मूभीक्यामेरा, टेलिभिजनसेट, भिडियोडेक, फोटो क्यामेरा तथा आवश्यक फर्निचरहरु उपलब्ध भई सचिवालय आत्मनिर्भरतातर्फ उन्मुख हुँदै गएको छ । यति हुदांहुदै पनि न्याय परिपद् सचिवालय समस्यामुक्त भने छैन् मूलतः न्याय परिषद् सचिवालयका विद्यमान समस्या र चुनौतीहरु निम्न रहेका छन:-

- न्याय परिपद् सचिवालयले अधिराज्यभर कार्यरत सवै न्यायाधीश तथा नेपाल न्याय सेवाका अधिकृत कर्मचारीहरुको अभिलेख राख्ने, उजुरीको छानविन तथा सुनुवाई गर्ने, विभागीय सजायको सिफारिश गर्ने, सरुवाको सिफारिश गर्ने तथा न्याय सेवामा रिक्त पदहरुको कार्य सम्पादन मूल्यांकनको आधारमा बढुवा सिफारिश गर्ने, बढुवा प्रयोजनको लागि विभिन्न आन्तरिक तथा अन्तरसेवा प्रतियोगितात्मक परीक्षाहरु संचालन गर्ने काममा वर्ष भरी नै व्यस्त रहनु पर्ने हुन्छ तर स्थापनाको एक दशकको समयावधि वितिसक्दा पनि न्याय परिपद् सचिवालय आफ्नो भवनको अभावमा सर्वोच्च अदालतको दुईवटा इजलासको लागि छुट्याइएको सीमित स्थानमा खुम्चिएर रहनु परेको छ । गत आ.व.मा श्री ५ को सरकारले न्याय परिपद् सचिवालयको भवन निर्माणको लागि वजेट विनियोजन गरी दिएको तर न्याय परिपद् सचिवालयको नाममा कुनै जग्गा नरहेकोले सर्वोच्च अदालतले न्याय परिपद् सचिवालय भवन निर्माणको लागि जग्गा उपलब्ध गराउने सहमति भए अनुरुप भवन निर्माणको वजेट पनि सर्वोच्च अदालत मार्फत नै निकासा भई हाल सर्वोच्च अदालत मार्फत न्याय परिपद् सचिवालय भवन निर्माणाधीन रहेको छ ।

- सचिवालयको दरबन्दी ज्यादै न्यून रहेको छ । हाल यस सचिवालयको स्वीकृत दरबन्दीमा रा.प.विशिष्ट श्रेणी सरहको श्री ५ बाट नियुक्त हुने सचिव- १ सहित जम्मा १८ जनाको दरबन्दी रहेको छ, जुन ज्यादै न्यून छ । तसर्थ पर्याप्त जनशक्तिको अभावमा कुनै पनि संगठनले लक्षित गरेका उद्देश्यहरु हासिल गर्न समस्या रहने कुरा निर्विवाद भएकोले विद्यमान दरबन्दीमा औचित्य र कार्यका आधारमा ५९ जना विभिन्न तहका कर्मचारी थप गरी ७७ जनाको नयां दरबन्दी कायम गरी सुचारु रुपले कार्य संचालन गर्न आवश्यक पहल गर्न न्याय परिषद्बाट निर्णय भए अनुरुप दरबन्दी थपको प्रक्रिया चलिरहेको छ । यसले अन्तिम रुप लिन बांकी नै छ ।
- झुट्टा वेनामी उजुरीहरु बढी पर्ने, विना आधार र कारण पनि उजुरी गर्ने प्रवृत्ति बढीरहेको छ ।

न्याय परिषद्को जिम्मेवारी र भूमिकामा गतिशीलता ल्याउनको लागि भौतिक पूर्वाधारको विकास, दक्ष जनशक्तिको निर्माण र यथोचित बजेटको व्यवस्थाको आवश्यकता रहेको तथ्यलाई प्रतिनिधि सभा, कानून, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था समितिको वार्षिक प्रतिवेदन २०५८ ले समेत प्रस्ताव गरिरहेको पृष्ठभूमिमा यी व्यवस्थाहरुको कार्यान्वयन हुन आवश्यक देखिन्छ । यसैगरि न्याय परिषद्लाई उजूरीको छानवीन र कारवाहीलाई प्रभावकारी बनाउन विशेषज्ञहरु समेत रहेको विशेष संयन्त्र न्याय परिपद् सचिवालय भित्र हुनु आवश्यक छ ।

अतः न्याय सम्पादन जस्तो गरिमामय एवं संवेदनशील कार्यमा आदर्शवान, उच्च नैतिकवान तथा अनुभवी व्यक्तिलाई न्यायाधीशको रुपमा चयन गर्न सकियोस्, जनताको अधिकारको निर्भिक भई संरक्षण गर्न सकिने योग्य र कुशल व्यक्तिले न्यायाधीश पदमा प्रवेश पाउन सकुन् भन्ने पवित्रतम् उद्देश्यले वर्तमान संविधानमा 'न्याय परिपद्' को व्यवस्था गरिएको हो । विश्वका प्रजातान्त्रिक व्यवस्थामा यसलाई नौलो अभ्यासको रुपमा हेरिएको भएतापनि एकदशकको प्रयोगले यसलाई न्यायपालिकाको अपरिहार्य संरचना सिद्ध गरि दिएको छ । विश्वका कतिपय प्रजातान्त्रिक मुलुकहरुले आफ्नो संविधानमा न्याय परिपद् स्वरुपको व्यवस्थालाई अनुकरण गर्ने कार्यको प्रारम्भ गर्न पुगेका छन् । संविधानले अंगिकार गरेका यस्ता अनुकरणीय संरचनाहरुलाई दिगो रुपमा निरन्तरता दिन सवैको सहयोगको आवश्यकता पर्दछ । न्यायाधीशको नियुक्तिको सिफारिशको लागि जुन आधारहरु कानूनमा तोकिएका छन् त्यसको वस्तुनिष्ठ मूल्यांकनका निम्ति मूल्यांकनकर्ताहरुले इमान्दारीतापूर्वक मूल्यांकन गर्नु पर्ने, निरीक्षणकर्ताले वस्तुनिष्ठ भई निरीक्षण गर्नु पर्ने, कारवाईका सन्दर्भमा उजुरीकर्ताहरुले आधार र कारणको पृष्ठभूमिमा उजूर गर्नु पर्ने हुन्छ । सवैको मनसा, वाचा, कर्मणा जिम्मेवारीपूर्ण तरिकाले संस्थागत विकासमा समर्पणभावले काम गर्ने गराउने पद्धतिको विकास गर्न सकेमा संविधानले न्याय परिपद्बाट अपेक्षा गरेको भूमिका सहज रुपमा निर्वाह भई अनुकरणीय संरचनाको रुपमा स्थापित हुन सक्दछ ।

अन्तमा चरित्र विज्ञानमा उल्लेख भए अनुरुप सबैले आ-आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्दा मस्तिप्कमा समझदारी, कांधमा जिम्मेवारी र हृदयमा इमान्दारीको भावले कार्य गर्न पुगेमा निश्चय नै समस्याको समाधान हुने हुँदा यसतर्फ सबैले आत्ममूल्याङ्कन गरी सोही अनुरुप कार्य गर्नु आवश्यक छ ।

अनुसूची
न्याय परिषद् सचिवालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

१. सचिव श्री काशीराज दाहाल ।
२. सहसचिव श्री प्रकाश कुमार ढुगाना ।
३. उपसचिव श्री कैलाश के.सी. ।
४. उपसचिव श्री............................... ।
५. शाखा अधिकृत श्री उमेश प्रसाद लुइँटेल ।
६ शाखा अधिकृत श्री खेमराज ज्ञवाली ।
७. शाखा अधिकृत श्री दुर्गा प्रसाद ढुंगेल ।
८. लेखापाल श्री नवराज उपाध्याय ।
९. नायब सुव्वा श्री सानुलाल डंगोल ।
१०. नायब सुव्वा श्री रमेश पुरी ।
११. नायब सुव्वा श्री चिरण प्रसाद पराजुली ।
१२. टाइपिष्ट नायब सुव्वा श्री बच्चुराम थापा मगर ।
१३. टाइपिष्ट नायब सुव्वा श्री जुजुभाई तण्डुकार ।
१४. हलुका सवारी चालक श्री अनिल कुमार मुल्मी ।
१५. हलुका सवारी चालक श्री गोपाल गिरी ।
१६. अर्दली श्री टंक प्रसाद निरौला ।
१७. अर्दली श्री लक्ष्मण विष्ट ।
१८. अर्दली श्री रामहरि धुलिखेले ।
१९. स्वच्छकर्मी श्री मोहन विष्ट ।

सुद्धा-सुद्धि

१. पृष्ठसंख्या ६ को तेस्रो अनुच्छेदको चौथो हरफमा मिति २०५८ असार ३ गते भनि छापिएकोमा मिति २०५८ असार ३० गते गरि सच्याइएको छ ।

२. पृष्ठसंख्या ८ को तेस्रो अनुच्छेदको पांचौं हरफमा पूर्ण विराम चिन्ह पछि सो को तथा मिति २०५७।५।३ गते विज्ञापन....भनि छापिएकोमा पूर्ण विराम पछि 'सो को तथा' शब्द हटाई सच्याइएको छ ।

३. पृष्ठसंख्या ११ को क.सं. ८ को "हालको पदमा नियुक्ति मिति" लेखिएको कोठामा ०४९।१०।१ भनि छापिएकोमा ०५.२।१२।७ गरि सच्याइएको छ ।

४. पृष्ठ संख्या १२ को क्र.सं. १, २ र ३ को "हालको पदमा नियुक्त मिति" लेखिएको कोठामा ०५.२।१२।२३ भनि छापिएकोमा २०५.३।१।१ गरि र सोही पृष्ठको क्र.सं. १० को "न्याय सेवा प्रवेश मिति" लेखिएको कोठामा २०२४।८।२८ भनि छापिएकोमा २०२७।२।९ गरि सच्याइएको छ ।

५. पृष्ठसंख्या २२ को क्र.संमा हुन गएको भूललाई क्र.सं १२१ लाई १२२ मा, १२२ लाई १२३ मा, १२३ लाई १२१ मा, १२८ लाई १२९ मा र १२९ लाई १२८ मा कायम गरि सच्याइएको छ ।